

1. ג'מאל בדארנה
2. עלי זיד
3. סאיד אבו בכר
4. מחמד עבאדי
5. מחמוד אבו בכר
6. מועאד שיח' עלי
7. עלי עבאדי
8. מחמוד עטאטרה
9. צאלח עטאטרה

ע"י ב"כ עוה"ד אלון ספיר
מרח' זוהר 40, ראש העין

מטעם האגודה לזכויות האזרח בישראל
טל' נייד: 052-6548917; פקס': 077-4704788

דוא"ל: office@law-sapir.co.il

העותרים

נ ג ד

מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

על-ידי פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיב

תגובה מקדמית מטעם המשיב

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט כשר) מיום 27.1.26, ולארכות שניתנו, מוגשת בזאת תגובה מקדמית מאוחדת לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים, כדלקמן.
2. עניינה של העתירה בהוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51-25-נק' (יהודה ושומרון), התשפ"ו-2025 (להלן: **הצו או ההוראה או ההוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון**). במסגרת העתירה מבוקש להורות למשיב ליתן טעם מדוע לא תבוטל ההוראה, אשר במסגרתה "מתכנן המשיב לכרות אלפי עצי זית עתיקים השייכים לבעלי הקרקעות מהכפר יעבד, ובהם העותרים דנן".
3. לצד העתירה הוגשה בקשה למתן צו ביניים, במסגרתה התבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו שיורה למשיב "להימנע מלממש את הצו נושא העתירה, ולבצע כל פעולה בעצם ובצמחייה בחלקות בבעלות העותרים, עד להכרעה סופית בעתירה דנן". כן, ביקשו העותרים כי יינתן "לא לתת צו ארעי שתוכנו זהה לצו הביניים, עוד בטרם קבלת תגובת המשיבים לבקשה לצו ביניים, ושיעמוד בתוקפו עד להחלטה בבקשה לצו הביניים".

4. בהחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט כשר) מיום 27.1.26, ניתן צו ארעי המורה כי לא יבוצעו על-ידי המשיב "פעולות בלתי הפיכות הנוגעות להוראה מושא העתירה, אלא מטעמים צבאיים דחופים ומובהקים, עד למתן החלטה אחרת" (להלן: **הצו הארעי**).

5. יוזכר, כי בהודעה והבקשה שהוגשה מטעם המשיב ביום 17.2.26 (להלן: **ההודעה והבקשה**), צוין כי ביום 22.1.26, למעלה משבועיים לאחר שנדחתה ההשגה שהגישו העותרים נגד ההוראה, ובטרם הוגשה העתירה דנן, החלו עבודות למימוש ההוראה, שכללו חישוף של העצים במרחב. עוד צוין בהודעה והבקשה, כי מאז יום 26.1.26, יום לפני הגשת העתירה, לא בוצעו עבודות נוספות, וזאת, בין היתר, בראי הצו הארעי שיצא מלפני בית המשפט הנכבד. בהודעה והבקשה התבקש בית המשפט הנכבד ליתן ארכה ביד המשיב להגשת תגובה מאוחדת מטעמו – לעתירה ולבקשות לסעדים זמניים; ונמסר כי במסגרת התגובה תובא התייחסות עובדתית מפורטת לכלל ההתפתחויות.

מכאן התגובה דנן.

6. עמדת המשיב היא כי דין העתירה והבקשה למתן צו ביניים להידחות, תוך ביטול הצו הארעי, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית.

כפי שיפורט להלן, המפקד הצבאי החליט על הוצאת הצו על יסוד שיקולי ביטחון מובהקים, ועל מנת להתמודד עם הקושי לזהות ולמנוע מראש פעילות חבלנית עוינת מכיוון הפכר יעבד לעבר ציר 585, וזאת בשל תנאי השטח באזור, והצמחייה הרבה המצויה בין הכפר והציר. כך, בחסות העצים הסמוכים לציר, התרחשו אירועים ביטחוניים רבים לאורכו, כולל לאחרונה ממש, באופן שהוביל את גורמי המשיב לקיים עבודת מטה, על מנת לבחון פתרונות לנקודת התרופה הביטחונית. לאחר שניסיונות לנקוט באמצעים אחרים לא עלו יפה, ובראי ניסיונם המקצועי של גורמי המשיב, המלמד כי פעולות חישוף סייעו באזורים אחרים לצמצום משמעותי את הסכנה בנסיבות דומות, החליט המפקד הצבאי לעשות שימוש בסמכותו ולחתום על ההוראה, במטרה לשמור על ביטחונם של משתמשי הדרך.

כפי שנסביר להלן, המפקד הצבאי הנחה כי יישום ההוראה ייעשה בשתי "מדרגות", באופן שיש בו ללמד על מידתיות הפעלת הסמכות. יישום המדרגה הראשונה הושלם כמעט במלואו עובר להגשת העתירה, והוא כלל חישוף של 588 עצים עד כה (מתוך 618 עצים הכלולים סך הכל במדרגה זו) – ובהיבט זה עניין לנו במעשה עשוי. יצוין כבר עתה, כי חישוף עצים אלה נעשה בדרך של כריתתם, באופן שאינו מאפשר העתקה ואשר חורג מהוראות הצו, וגורמי המשיב מצרים על כך. יצוין, כי על רקע חריגה זו מהוראות הצו התקיים הליך פיקודי למול הגורמים הרלוונטיים; והנושא חודד על מנת שהדברים לא יישנו.

אשר למדרגה השנייה (ומיעוט העצים שטרם חושף במסגרת המדרגה הראשונה) – גורמי המשיב סבורים כי ישנה חשיבות רבה להשלים את מימושה בהקדם. זאת, משום שהניסיון בשטח מלמד כי חישוף המדרגה הראשונה לא הסיר את האיום לחלוטין; ולראייה – ביום

27.1.26, יום לאחר הגשת העתירה, הונח מטען על הציר באזור שבו מצויים העצים הכלולים במדרגה השניה. לא זו אף זו, לשיטת גורמי המשיב גם ההסלמה הביטחונית הנוכחית בעקבות פתיחת מבצע "שאגת הארי", מגבירה את החשש מאירועים ביטחוניים באיו"ש בכלל ובגזרה הרלוונטית בפרט, ומחדדת את הצורך הביטחוני בהשלמת יישום ההוראה על שתי מדרגותיה.

לאור כלל האמור יבקש המשיב כי בית המשפט הנכבד יורה על דחייתה של העתירה, תוך ביטול הצו הארעי שיצא בהחלטה מיום 27.1.26.

כך בתמצית, וכעת ביתר הרחבה. כלל ההדגשות הוספו.

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

ציר 585 והרקע להחלטה על הוצאת ההוראה

7. אירועי אוקטובר 2023 חוללו שינוי של ממש בתפיסה המבצעית ביהודה ושומרון, ובעיקר הובילו להכרה בצורך בהעמקה קבועה של האחיזה המבצעית במרחב. בהתאם לכך, פיקוד המרכז עדכן את תפיסת ההגנה בגזרתו, בדגש על הסרת האיומים הביטחוניים הנובעים מפעילות הטרור המאורגנת בצפון השומרון. בתוך כך, פיקוד המרכז אימץ תפיסה של "הגנה קדמית", שמטרתה סיכול והסרת איומים מעומק השטח, מתוך הבנה כי היעדר נוכחות ואחיזה רציפה פוגע ביכולת למנוע ולסכל פעולות טרור, המכוונות כנגד כוחות הביטחון, ההתיישבות והעורף הישראלי.

8. יובהר, כי בצפון השומרון לא התקיימה לאורך שנים אחיזה מבצעית ברמה הנדרשת, דבר שיצר פערי שליטה, מודיעין וסיכול, והשליך על היציבות הביטחונית בגזרה. הפעילות המבצעית בעת האחרונה המחשישה כי הפעלת כוחות במרחב מחייבת היערכות רחבת היקף, הכוללת הקצאת כוחות משמעותית, ליווי פיקודי מתאים, ומאמץ מודיעיני והנדסי מוגבר.

9. בנסיבות אלה, עמדת מפקד פיקוד המרכז היא כי אחיזה מבצעית רציפה ומעמיקה, שבמרכזה פריסת מוצבים קבועים ויכולת התניידות ותשתית תומכת, מהווה תנאי הכרחי לשיפור השליטה הביטחונית, לצמצום חופש הפעולה של גורמי טרור ולהגנה על יישובים, תשתיות וכוחות הביטחון.

10. ציר 585 (להלן גם: **הציר** או **הדרך** או **הכביש**) מהווה ציר מרכזי בגזרת חטמ"ר מנשה, העובר בקרבת מספר רב של יישובים, בהם מבוא דותן, מעוז צבי, חרמש, וכן חוות נוספות. בציר עוברים מידי יום אזרחים ואנשי כוחות הביטחון, וכן מוצבים בסמוך לו מספר מתחמים כיתתים (להלן: **פילבוקסים**), הכוללים מגדלי שמירה ותצפית, אשר מאפשרים לכוחות המוצבים בהם שליטה באש ובתצפית, לצורך שמירה על הכוחות במעברים ובמרחבים הסמוכים אליהם.

11. כפי שלימדו אירועים שהתרחשו בסמוך לציר לאחרונה, פעילות של גורמים עוינים מהכפר הפלסטיני יעבד (להלן גם: **הכפר**), המצוי בסמוך לציר, מהווה איום ממשי על משתמשי הדרך. הכפר נמצא מצפון לציר, והמרחב המצוי בין הציר והכפר רווי במטעי עצי זית רבים וצפופים, שבחסותם יכולים מפגעים פוטנציאליים להגיע בהיחבא לשפת הציר; באופן שהפך את האזור לקרקע פורייה לפעילות חבלנית עוינת. כמו כן, בין הכפר והמטעים לבין הציר ישנם הפרשי גובה משמעותיים, כאשר הכפר והמטעים מצויים מעל לציר, כך שלמעשה הציר נשלט באש ובתצפית על-ידי הכפר. כתוצאה מכך, חרף אמצעי התצפית המצויים באזור, צפיפות העצים בסמיכות לציר והטופוגרפיה של האזור מקשים על כוחות הביטחון לזהות איומים ולנטרלם, וגורמים עוינים מצליחים לא פעם להיטמע בשטח, לבצע פעילות עוינת ולהימלט לכפר, מבלי שיזוהו. בהתאם, כוחות הביטחון מתקשים להגן על משתמשי הציר ועל היישובים במרחב, והציר מהווה נקודת תורפה משמעותית בגזרת החטיבה המרחבית; ובמקרים רבים ישנו קושי לפענח את האירועים לאחר מעשה.

12. יורחב, כי בהתאם לנתונים המצויים בידי גורמי החטיבה, במרחב אליו מתייחסת ההוראה ובסביבתו, התרחשו במהלך שנת 2025 מספר רב של אירועי פח"ע אשר כוונו כנגד משתמשי ציר 585. אירועים אלו כוללים ארבעה אירועי זריקות אבנים (אשר במהלך אחד מהם נפצע רבש"ץ אחד היישובים הסמוכים), שני אירועים של השלכת מטענים, ארבעה אירועי חסימות הציר בעזרת מכשולים, ושני אירועים של הנחת צמיגים בוערים על ציר התנועה. האירוע האחרון שאירע במקום לפני הוצאת ההוראה אירע במהלך חודש נובמבר 2025; כאשר על הציר הונחו, בסמוך לפילבוקס במרחב, צמיגים ואבנים; וכן אותר מטען במטעים הסמוכים. כפי שיפורט בהמשך, גם לאחר שהחל מימוש ההוראה, אירע ביום 27.1.26 אירוע נוסף של הנחת מטען על הציר. ללמדנו, כי הסכנה הביטחונית הנובעת מתנאי השטח בסמיכות לציר היא ממשית ביותר; ואין עסקינן בחשש תאורטי גרידא.

13. לשלמות התמונה יצוין, כי על רקע הצורך הביטחוני שהתעורר ועל מנת לנסות ולתת מענה מידי לצורך הביטחוני במקום, חטיבת מנשה תפסה ביום 8.11.25 באופן זמני מבנה בכפר יעבד, הסמוך לציר, והציבה בו כוחות. כפי שצוין בתגובת המדינה לעתירה שהוגשה נגד תפיסת המבנה - בג"ץ 39494-01-26 **עלי תאופיק זיד נ' המפקד הצבאי לגדה המערבית** (9.3.26) - "ההחלטה על תפיסת המבנה, התקבלה בעקבות התגברות משמעותית באירועי פעילות חבלנית עוינת (פח"ע) שמקורם בכפר יעבד, בו מצוי המבנה, ובשל סמיכותו של המבנה לציר תנועה מאויים בסמוך לכפר אשר לאורכו בוצעו פיגועים חבלניים רבים בעת האחרונה" (סעיף 4 לתגובה). עוד צוין בתגובה, שהוגשה ביום 1.2.26, כי "הצפי הוא כי כבר בימים הקרובים ניתן יהיה לעזוב גם את האיתור החדש שנתפס. זאת, לאחר שתושלם פעילות הנדסית של חישוף במרחב הכפר, באופן שייתר את הצורך בשהייה קבועה במרחב הכפר (להבדיל משהייה קצרת טווח, ככל שיהיה בכך צורך), שכן פעילות הנדסית זו תספק מענה ביטחוני לצורך שעמד בבסיס השהייה הקבועה בכפר" (סעיף 9 לתגובה). ביום 9.3.26 ניתן פסק הדין שהורה על מחיקת העתירה בעניין המבנה, לאחר שזו מיצתה את עצמה.

צילום תגובת המדינה לעתירה בבג"ץ 39494-01-26 מצורף ומסומן **מש/1**.

14. בראי האמור, וכחלק מתהליך הפקת לקחים מאירועים ביטחוניים מהעת האחרונה באזור יהודה ושומרון, גובשה דרישה מבצעית מטעם החטיבה המרחבית לחישוב פוליונים בהם מצויים עצי זית בסמוך לציר, ולהסרת הצמחייה הפוגמת באפקטיביות אמצעי האיסוף הפרוסים בציר ובראות כוחות הביטחון. פעולה זו נועדה להשלים את התשתיות הביטחוניות הפרוסות במרחב ואת פעילות הכוחות בשטח, ולאפשר להם לזהות מבעוד מועד מפגעים ופעילי טרור המאיימים על המרחב. יודגש, כפי שיפורט בהמשך, כי הדרישה המבצעית התגבשה לאחר עבודת מטה, שכללה, בין היתר, בחינה של חלופות אחרות לצמצום הסיכון הביטחוני.

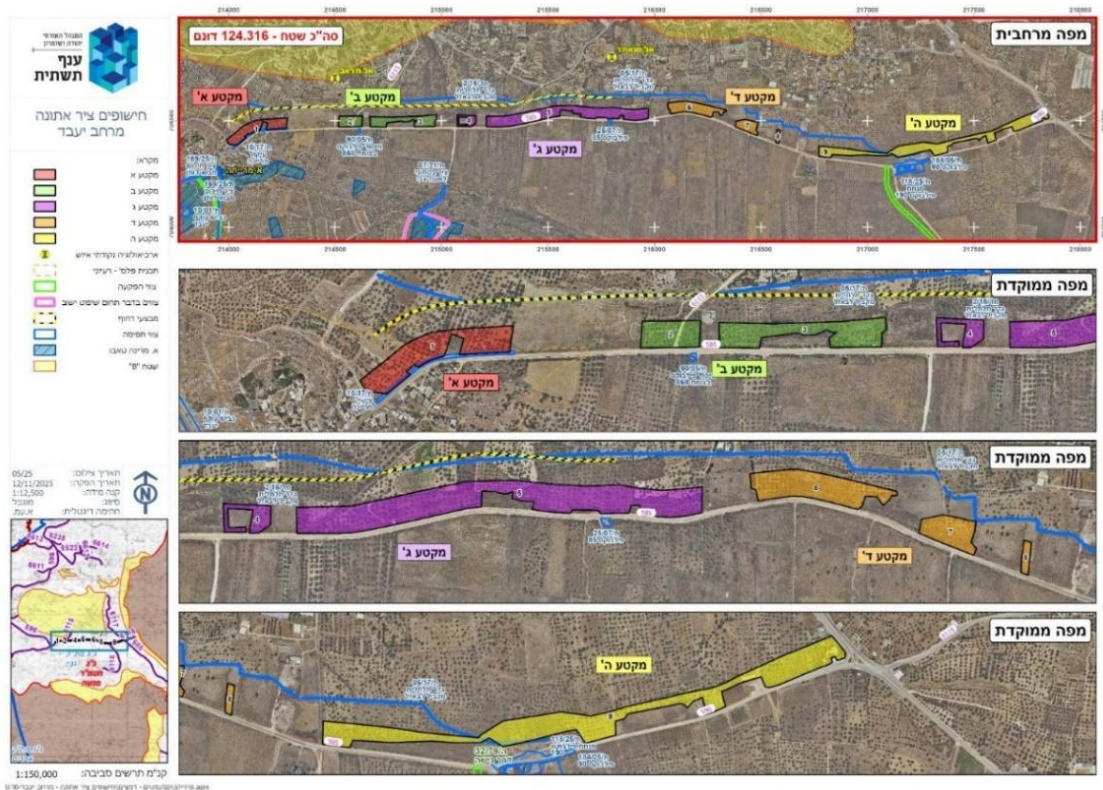
ההוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון

15. על רקע זה, ביום 14.11.25 חתם מפקד פיקוד המרכז על ההוראה מושא עניינו, המורה על נקיטת אמצעי ביטחון "בדרך של הסרת צמחיית הסרק והעתקת עצי הזית למיקום חלופי", ואשר מימושה כרוך בחישוב צמחייה ועצי זית בשטח כולל של 127 דונם. זאת, לאחר שבחן את הצורך הצבאי בחישוב, ושוכנע כי הדבר דרוש לשם שמירה על ביטחון האזור וקיום הסדר הציבורי.

צילום ההוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מצורף ומסומן מש/2

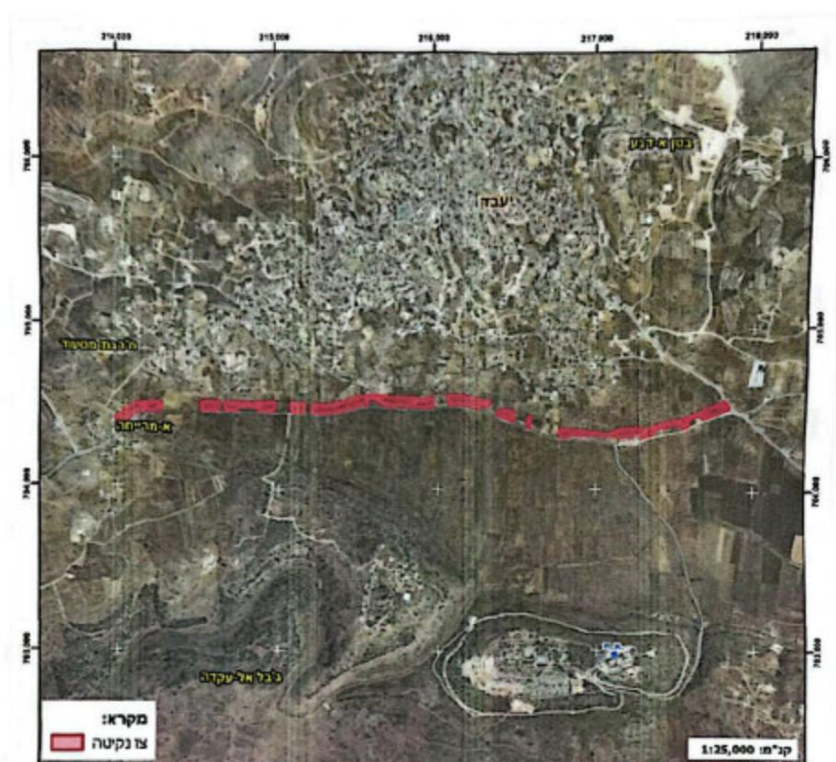
16. לשלמות התמונה יצוין, כי בעת חתימתו על ההוראה, הנחה מפקד פיקוד המרכז כי החישוב ייעשה בשתי "מדרגות", כאשר בשלב הראשון במדרגה א' יחושפו כ-618 עצים, ואילו החישוב של מדרגה ב', של כ-423 עצים, ייעשה בהתאם להערכת המצב הביטחוני העדכנית לאחר חישופה של מדרגה א', ורק ככל שאירועי הפח"ע באזור הציר לא ייפסקו לאחר החישוב שלה. כלומר, סך הכל כולל חישובן של שתי המדרגות כ-1,041 עצי זית (ולא "אלפי עצי זית" כנטען בעתירה).

בהקשר זה יצוין, כי ההוראה התבססה על הדרישה המבצעית, בה הוצגו חמישה מקטעים המיועדים לחישוב, המחולקים לתשעה פוליונים. בהתאם למדרגות שהוצעו על-ידי החטיבה, נקבע כי תחילה יחושפו פוליונים 2, 3, 4, 5 ו-6 (מדרגה א'), וכן החלק המערבי של פוליון 9, המסומן בעזר המצורף להלן. במדרגה זו יחושפו כ-618 עצי זית בסך הכל. ככל שאירועי הפח"ע לא ייפסקו, תחושף מדרגה ב', הכוללת את פוליונים 1, 7, 8 ו-9, למעט חלקו המערבי. החישוב במדרגה זו יכלול כ-423 עצי זית בסה"כ. ראו להלן עזר המציג את הפוליונים בחלוקה לשתי המדרגות:

17. מתיאור המקרקעין בהוראה עולה כי מדובר בשטחים הממוקמים באזור כפר יעבד, וכי הפעולות מוגדרות כחישופים לאורך הציר. בנוסף, המקרקעין מחולקים למספר מקטעים שונים (ממקטע א-1 ועד מקטע ה-9), אשר שטחם המצטבר מוערך בעשרות דונמים.

18. כמו כן, ראו להלן את העזר שצורף להוראה, בו ניתן לראות את הכפר ואת החלק המסומן באדום, שהוא המקרקעין בהם עליהם חלה ההוראה:

תיאור ההליכים למימוש ההוראה

19. ביום 16.12.25 נמסרה ההוראה לגורמי הקישור הפלסטיני. במקביל, ההוראה פורסמה גם על שלט בחלון קבלת הקהל במנהלת התיאום והקישור באזור מנשה (להלן: **מת"ק ג'נין**), במיקום בולט ונראה לעין.

20. בהמשך לכך, ביום 20.12.25 נערך סיור בעלים בשטח (להלן: **הסיור או סיור הבעלים**). במהלך הסיור הוצג תוואי החישוף וייעודו, ואף נמסר למשתתפים בסיור הבעלים כי ניתנת להם האפשרות להגיש השגה בעניין ההוראה בתוך שבעה ימים מתום הסיור. כמו כן, מסיכום סיור הבעלים עולה כי "התושבים ביקשו להגיע ולקחת את העצים הוסבר להם כי אין בעיה אך לטובת זה יש לבצע תיאום מסודר אל צול [כך במקור] הקישור". לפי הנמסר, בהמשך הסיור התושבים שהביעו עניין בהעתקת העצים חזרו בהם. עוד יצוין כבר עתה, בראי טענות העותרים בעניין, כי בסיור השתתף קצין תשתיות מת"ק ג'נין, שהוא דובר השפה הערבית, ומרבית השיח התנהל בערבית. כמו כן, חלק מהשיח שהתקיים בעברית תורגם על ידי שניים מהטוענים לזכויות במקרקעין אשר דוברים את שתי השפות.

צילום מסמך סיכום פרסום ההוראה וסיכום סיור הבעלים מצורף ומסומן **מש/4**.

21. ביום 27.12.25 הגישו העותרים השגה נגד ההוראה (להלן: **ההשגה**). בהשגה נטען, בתמצית, כי ההוראה מהווה ענישה קולקטיבית אסורה; כי מימושה יביא לפגיעה קשה בזכות המשיגים לקניין; וכן שהיא אינה מידתית, ועומדת בניגוד לקביעות הפסיקה הישראלית והדין הבין-לאומי.

צילום ההשגה מיום 27.12.25 מצורף ומסומן **מש/5**.

22. ביום 5.1.26 נשלח מענה להשגה, בו נמסר על דחייתה של ההשגה. במענה להשגה צוין, בתמצית, כי בבסיס ההוראה ניצבים שיקולים ביטחוניים מובהקים, כאשר לעמדת גורמי הביטחון "מימוש ההוראה עתיד למנוע סכנה ממשית לחיי אדם בטווח הזמן הקרוב". בהמשך לכך, **צוין במפורש כי בשל הצורך הביטחוני בחישוף, העבודות למימוש ההוראה יחלו בהקדם האפשרי** (סעיף 9 להשגה).

צילום המענה להשגה מיום 5.1.26 מצורף ומסומן **מש/6**.

פעולות למימוש ההוראה שננקטו עובר להגשת העתירה

23. בחלוף למעלה משבועיים מהמועד בו נשלח המענה להשגה, ביום 22.1.26, החלו עבודות למימוש ההוראה, שכללו חישוף העצים בדירוג במרחב הכלולים במדרגה א'. עבודות אלה התקיימו ביום 22.1.26 וביום 26.1.26; וכפי שצוין בהודעה והבקשה הן לא המשיכו לאחר הגשת העתירה, בין היתר בראי הצו הארעי שיצא בהחלטתו של בית המשפט הנכבד.

24. במסגרת פעולות החישוב שבוצעו עובר להגשת העתירה בימים 22.1.26 ו-26.1.26 חושפו 588 עצים במסגרת היישום של מדרגה א', מתוך כ-618 עצים הכלולים במדרגה זו בסך הכל. יצוין, כי חישוב העצים שבוצע עובר להגשת העתירה נעשה בדרך של כריתת העצים, קרי באופן שאינו מאפשר את העתקתם. כריתת העצים באופן שאינו מאפשר את העתקתם מהווה חריגה מהצו שנחתם על-ידי אלוף הפיקוד, וגורמי המשיב יבקשו להצר על כך ועל כל נזק שנגרם בשל כך למי מהעותרים. בהקשר זה יצוין, כי מגורמי השטח שביצעו את פעולות החישוב נמסר כי תנאי מזג האוויר הקשים ששררו באותם ימים לא אפשרו את הוצאת העצים בדרך שתאפשר העתקה. לפיכך, ובשל הצורך הביטחוני הדוחק בגזרה כל העת, החטיבה חישפה את העצים באופן שלא אפשר את העתקתם.

עוד נציין לעניין זה, כי על רקע חריגה זו מהוראות הצו התקיים בירור פיקודי למול הגורמים הרלוונטיים; והנושא חודד על מנת שהדברים לא יישנו.

25. כמתואר לעיל, בעת החתימה על הצו הורה המפקד הצבאי כי יישום ההוראה ייעשה בשתי "מדרגות", כאשר המדרגה השנייה תמומש רק אם מצב הדברים בשטח ילמד על צורך ביטחוני גם אחרי מימוש המדרגה הראשונה. מדובר, למעשה, בביטוי למידתיות ההחלטה, המדגים את הניסיון לבחון אמצעי שפגיעתו פחותה במסגרת מימושה. ואולם, כפי שהוזכר לעיל, ביום 27.1.26, לאחר שחישוב מדרגה א' הושלם כמעט במלואו, הונח מטען על הציר בסמוך לפוליון 9, בשטח בו נמצאים עצים הכלולים במדרגה ב' (ראו עזר לעיל). הנחת המטען המחשה כי החישוב של מדרגה א' לא הספיק כדי להסיר את האיום הביטחוני המיידי בשטח, ובהתאם עברה בקשה מגורמי החטיבה המרחבית מנשה, בתיאום עם גורמי ההנדסה בפיקוד המרכז, לפעול לחישוב מיידי גם של מדרגה ב'. לא זו אף זו, עם פתיחת מבצע "שאגת הארי" ביום 28.2.26, גברה משמעותית הדחיפות שבביצוע החישוב לעמדת הגורמים המקצועיים, בראי החשש המוגבר מהסלמה ביטחונית בגזרת איו"ש, ובשים לב לזירות הנוספות שבהן פועל צה"ל בימים אלה.

26. בשלב זה, על רקע הגשת העתירה והוצאת הצו הארעי מלפני בית המשפט הנכבד, לא בוצעו פעולות נוספות למימוש ההוראה. אשר למדרגה א', לצורך השלמת מימושה יש לחשוף כ-30 עצים נוספים; ואילו יישום מדרגה ב' כולל כאמור חישוב של כ-423 עצים. **נדגיש שוב, כי גורמי המשיב רואים דחיפות רבה בהשלמת יישום ההוראה, על רקע הסיכון הביטחוני והחשש הממשי מאירועים ביטחוניים בקרבת הציר בחסות העצים והצמחייה, בין היתר לאור ההסלמה הנוכחית והאירועים שאירעו בגזרה עד ממש לאחרונה.**

27. העתירה שבנדון הוגשה ביום 27.1.26, כשלושה שבועות מהמועד שבו נדחתה ההשגה שהגישו העותרים; וזאת אף שנמסר לעותרים מפורשות במסגרת המענה להשגתם כי העבודות יחלו בהקדם האפשרי. בהתאם, כשתנאי מזג האוויר אפשרו את ביצוע העבודות, אלה הוצאו אל הפועל.

בעתירה נטען, בין היתר, כי ההוראה מנוגדת לדין; כי הצורך הביטחוני בבסיס ההוראה אינו ברור; כי הפגיעה כתוצאה ממימוש ההוראה אינה מידתית; כי קיימות חלופות למימוש ההוראה שפגיעתן פחותה; וכי שיקולים זרים הנחו את המפקד הצבאי בעת שהחליט על הוראת הנקיטה.

עמדת המשיב

סמכותו של המפקד הצבאי לנקוט בצעדים לשמירה על ביטחון האזור

28. כידוע, המפקד הצבאי מוסמך לנקוט צעדים שונים להבטחת ביטחון האזור ותושביו, וזאת כחלק מהחובה הכללית של המדינה להגן על אזרחיה, וכן מכוח חובתו של המפקד הצבאי להגן על כל אדם המצוי בשטח שנתון לתפיסה לוחמתית, בהתאם להוראות המשפט הבינלאומי. כך, תקנה 43 לתקנות הנספחות לאמנת האג הרביעית בדבר הדינים והמנהגים של מלחמה ביבשה משנת 1907, קובעת את חובתו הבסיסית של המפקד הצבאי לשמור על הביטחון והסדר הציבורי באזור הנתון לתפיסה לוחמתית. בפסיקת בית המשפט הנכבד פורשה הוראה זו כהוראת "על" הגודרת את סמכותו של המפקד הצבאי באזור בין שני צירים: הבטחת צרכיו הביטחוניים של הכוח המחזיק אזור בתפיסה לוחמתית מחד גיסא, והבטחת הסדר והחיים הציבוריים של האוכלוסייה המקומית מאידך גיסא.

29. ואכן, בית המשפט הנכבד שב ועמד בפסיקתו על סמכותו של המפקד הצבאי להוציא צווים במטרה להגשים תכליות ביטחוניות שונות. עוד נקבע בפסיקה, כי בהפעילו סמכויות אלה, על המפקד הצבאי לאזן בין שיקולי ביטחון לבין הפגיעה העשויה להיגרם לתושבי האזור. ראו לעניין זה את שנקבע בבג"ץ 5779/22 עיריית חברון נ' מדינת ישראל (25.1.23) וההפניות שם, כדלקמן:

9. בית משפט זה עמד לא אחת על סמכותו של המפקד הצבאי לנקוט צעדים להבטחת ביטחון האזור ותושביו. סמכות זו קמה לו כחלק מחובתה הכללית של המדינה להגנה על אזרחיה, וכן מכוח סמכותו וחובתו של המפקד הצבאי, הנטועה במשפט הבינלאומי, להגן על כל אדם המצוי בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית (ראו מיני רבים: בג"ץ 1412/18 אבו עלאן נ' מפקד פיקוד המרכז, פסקה 28 (1.11.2020); בג"ץ 6697/16 עיריית חברון נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פסקה 8 (28.12.2016)). בהפעילו את סמכותו מחויב המפקד הצבאי, ככל רשות מנהלית, בעקרונות הסבירות והמידתיות, תוך עריכת איזון ראוי בין שיקולי הביטחון לבין הפגיעה העשויה להיגרם לתושבי האזור, ושיקול דעתו זה נתון לביקורת שיפוטית של בית משפט זה. עם זאת, בהפעלת ביקורת זו זוכה עמדתו של המפקד הצבאי למשקל מיוחד, כמי שלו מומחיות מיוחדת בסוגיות אלה, ו"אין בית המשפט ממיר את שיקול דעתו של המפקד בשיקול-דעתו הוא, ואין הוא שם עצמו מומחה לענייני ביטחון וצבא במקום המפקד" (בג"ץ 10356/02 הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פ"ד נח(3) 443, 458 (2004); בג"ץ 3412/21 ח'ליל נ' מפקד כוחות צה"ל באיר"ש, פסקה 5 (5.9.2021)).

עוד נקבע בפסיקה, כי לא בנקל יתערב בית המשפט הנכבד בשיקול דעתו של המפקד הצבאי בעניינו ביטחון, בהיותו של המפקד הצבאי בעל המומחיות לכך. ראו לעניין זה את שנקבע לאחרונה בבג"ץ 29545-07-25 **עיריית ביתא ואח' נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית** (9.12.25) וההפניות שם, כדלקמן:

6. בית משפט זה עמד לא אחת על סמכותו של המפקד הצבאי לנקוט בצעדים להבטחת ביטחון האזור ותושביו, הן מכוח הדין הישראלי והן מכוח המשפט הבינלאומי (ראו למשל: בג"ץ 12216-08-25 מנאסרה נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון, פסקה 11 (22.10.2025)). בגדרי סמכות זו, רשאי המפקד הצבאי להורות על הוצאת צווי תפיסה על מנת להגשים מטרות ביטחוניות (בג"ץ 9773-09-24 אנסטאס נ' מדינת ישראל משרד הביטחון, פסקה 7 (4.12.2024); בג"ץ 7007/23 תיים נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פסקה 11 (21.12.2023) (להלן: עניין תיים)). כידוע, בית משפט זה אינו ממיר את שיקול הדעת הנרחב של המפקד הצבאי בשיקול דעתו, ואינו שם עצמו מומחה לענייני ביטחון במקומו. משכך ביקורת שיפוטית על החלטות ביטחוניות המצויות בתחום מומחיותו של המפקד הצבאי תעשה במשורה, ורק במקום שבו נפל פגם היורד לשורש העניין בהחלטתו (בג"ץ 31424-07-25 המועצה הכפרית "עזון אלעתמה" נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פסקה 7 (16.9.2025) (להלן: עניין עזון אלעתמה); בג"ץ 8220/23 מנאסרה נ' המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית, פסקה 9 (27.11.2024)).

30. בהתאם לאמור, סעיף 326 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009 (להלן: **הצו בדבר הוראות ביטחון**), מסמיך את המפקד הצבאי להורות על נקיטת אמצעים הדרושים לשמירה על ביטחון האזור ותושביו ועל הסדר הציבורי, סמכות שנדונה גם בפני בית המשפט הנכבד (לעניין זה ראו: בג"ץ 8557/23 **עיריית אבו דיס נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש** (26.11.24)).

בבסיסה של ההוראה ניצב צורך ביטחוני מובהק

31. המשיב יטען כי בבסיסה של ההוראה עומדת תכלית ביטחונית מובהקת, המבוססת על הערכת מצב עדכנית ועל הניסיון המבצעי בגזרה. כפי שפורט לעיל, עצי הזית שבמוקד ההוראה, בשילוב עם התנאים הטופוגרפיים והמיקום של ציר 585 ביחס לכפר יעבד, הפכו את האזור המדובר לנקודת תורפה בטיחותית של ממש בגזרה. הדבר בא לידי ביטוי במספר רב של אירועים ביטחוניים באזור כנגד משתמשי הציר, כאשר גורמי הביטחון התקשו פעם אחר פעם לזהות את הסכנה מבעוד מועד, או לאתר את מבצעי הפעילויות בדיעבד. כך, מפגעים הגיעו בחסות סבך הצמחייה והעצים עד לשפת הכביש ממש, בלא שניתן היה לזהות את הגעתם ולתת הוראה מוקדמת על בואם; ולאחר מכן זרקו אבנים, בקבוקים וצמיגים בוערים אל עבר משתמשי הדרך. זאת, לצד הנחת מטעני חבלה לאורך הציר.

האפשרות להגיע עד לשפת הכביש מבלי להיתפס בחסות העצים, הגבירה את הסיכון ממעשיהם של המפגעים, בשל הקרבה למשתמשי הדרך. בנוסף, כאמור, צפיפות העצים אפשרה למפגעים להימלט מן המקום במהירות אל תוך הכפר, והקשתה על כוחות הביטחון באיתורם. במצב דברים זה, התעורר צורך ביטחוני מובהק לחישוב העצים במרחב.

על רקע זה, ובראי עמדתם המקצועית של הגורמים המבצעיים האמונים על הביטחון בגזרה זו, החליט המפקד הצבאי על הוצאת הצו. זאת, על בסיס התפיסה כי חישוף העצים והצמחייה ייתן מענה מבצעי הולם בנסיבות חירום ובאירועים ביטחוניים. בהקשר זה יצוין, כי **הגורמים המבצעיים אצל המשיב מצביעים על חישופים ככלי אפקטיבי ביותר, ובאזורים אחרים בהם התבצעו חישופים דומים ניתן היה לראות ירידה משמעותית בהיקף האירועים הביטחוניים**. כך למשל, לאחר הפיגוע בו נרצחה צאלה גז ז"ל בסמוך ליישוב ברוכין, בוצע חישוף במרחב, לאחריו חלה ירידה בכמות האירועים הביטחוניים במרחב. המשיב יטען אפוא כי ההחלטה על חישוף העצים לשם הגברת הביטחון ושמירה על אמצעי הדרך היא החלטה סבירה ואף מתבקשת, בראי אחריותו של המפקד לשמור על ביטחון תושבי האזור.

ואכן, אך לאחרונה דחה בית המשפט הנכבד עתירה שהוגשה כנגד הוראה דומה – בג"ץ 802-09-25 **קרען נק המפקד הצבאי (1.9.25)**. בפסק דינו זה חזר בית המשפט הנכבד על מושכלות היסוד בדבר מומחיותו של המפקד הצבאי בכל הנוגע לשיקולי ביטחון, וכן על כך ששיקול הדעת המסור בידיו נרחב. עוד קיבל בית המשפט הנכבד את עמדת המפקד הצבאי, כי הצורך הביטחוני שעמד בבסיס הוראת הנקיטה שניתנה בעניין זה הוא צורך ביטחוני מובהק וממשי. וכך נקבע, בין היתר, בפסק הדין:

6" [...] בענייננו, טוענת העותרת כי הוראת חשיפת הקרקע אינה מידתית, שכן ישנם אמצעים אחרים המשיגים את המטרה שביסוד ההוראה, בדמות גידור השטח. עם זאת, עיון במענה שניתן מטעם המפקד הצבאי להשגה שהגישה העירייה, מלמד כי קיים צורך ביטחוני מובהק וממשי בחשיפת הקרקע. כך, כפי שתואר במענה מטעם המפקד הצבאי, עצי הזית משמשים מסתור עבור העוסקים בפעולות חבלניות עוינות כנגד העמדה הסמוכה, ומקשים מאוד על זיהויים, הן בשעת מעשה, הן לאחר מכן. במענה להשגה נטען כי מדובר בעשרות פעולות שבוצעו לאורך השנה האחרונה, ובכלל זאת, פעולות שבוצעו אף בשבועות האחרונים, הכוללות, בין היתר, יידי אבנים וזריקת בקבוקי תבערה, אשר יש בהן כדי לסכן באופן ממשי את כוחות הביטחון המצויים בעמדה הסמוכה.

מהמענה שניתן מטעם המפקד הצבאי להשגה שהוגשה על ידי העירייה, עולה כי המפקד הצבאי שקל את כלל השיקולים, ובכלל זאת את הצורך הביטחוני המובהק ואת הפגיעה בקניינה של העותרת. כמו כן, המפקד הצבאי שקל חלופות שונות, ומצא שאין בהן כדי ליתן מענה מספק לצורך הביטחוני.

על כן, ובשים לב לאמת המידה המוגבלת להתערבות בהחלטות המפקד הצבאי בעניינים המצויים בתחום מומחיותו, איני סבור כי הנטען בעתירה מגבש עילה להתערבותו של בית משפט זה בהחלטתו של המפקד הצבאי."

המשיב יטען כי דברים אלה יפים גם לענייננו.

33. גם בחינת מידתיות ההוראה, מלמדת לשיטת המשיב כי לא נפל בה כל פגם. כפי שפורט לעיל, טרם הוצאת ההוראה נערכה עבודת מטה מקיפה בפקוד המרכז, בהשתתפותם של הגורמים המקצועיים הרלוונטיים. במסגרת עבודת המטה, נבחנה הפגיעה במרקם החיים באזור שעשויה להיות לחישוף העצים, ונשקלה בכובד ראש אל מול הצורך הביטחוני והצורך במענה הגנתי לכוחות הביטחון באזור ומשתמשי הדרך. ודוק, אין חולק כי מימוש ההוראה כרוך בפגיעה משמעותית בחקלאים המעבדים את המטעים המצויים בתחום הפוליגונים המבוקשים לחישוף. עם זאת, לעמדת המפקד הצבאי הפגיעה בהם היא מידתית ביחס לצורך הביטחוני; ואינה מקימה עילה להתערבות שיפוטית, בשים לב לכך שפוליגוני החישוף נבחרו משיקולי ביטחון מובהקים ותוך איזון ביניהם לבין הפגיעה בחקלאים.

כמו כן, עובר להחלטה על ההוראה ננקטו צעדים שונים, כמו גיזום עשבייה באזור בחודש יולי 2025, במטרה לבחון פתרונות אחרים. בנוסף, ביום 16.9.25 בוצע חישוף של כ-5.814 דונם מסביב לפילבוקס הסמוך לציר, ואלם גם צעד זה לא הביא לפתרון התורפה המבצעית. האזור המשיך להוות נקודת תורפה גם לאחר שננקטו צעדים נוספים, ובהם הגברת הנוכחות הצבאית באזור.

34. עוד נזכיר, כי אף שההוראה אינה קובעת כי יישומה ייעשה באופן מדורג, המפקד הצבאי הורה כי מימוש ההוראה יהיה בדרך של שתי "מדרגות", על מנת לבחון את הצורך הביטחוני לאחר חישוף העצים המצויים במדרגה הראשונה. בכך יש ביטוי למידתיות יישום ההוראה, והרצון לבחון אפשרות לנקוט באמצעי שמידתו פחותה. ואולם, למרבה הצער, המציאות לימדה כי לא די בחישוף העצים במסגרת המדרגה הראשונה. כפי שפורט לעיל, ביום 27.1.26, לאחר שיישום המדרגה הראשונה השולם כמעט במלואו, הונח מטען חבלה על הציר, כשהערכת גורמי המשיב על בסיס מיקום הנחת המטען היא שזו נעשתה בחסות העצים שטרם חושפו, הכלולים במדרגה ב'. לא זו אף זו, פתיחת מבצע "שאגת הארי" בסוף חודש פברואר, והחשש מהסלמה ביטחונית כוללת בעקבותיו, מחדדים אף הם את החשש מפעילויות בגזרה, ואת הצורך ביישום המדרגה השנייה בהקדם. כפי שעובדות המקרה הראו בענייננו, החשש מהסלמה ביטחונית בגזרת חטיבת מנשה ובגזרת הכפר יעבד בפרט אינו חשש בעלמא אלא חשש שהתממש אך לאחרונה.

35. אשר לאופן מימוש המדרגה הראשונה, שנעשה, כמתואר לעיל, תוך כריתת העצים מבלי שניתן להעתיקם, גורמי המשיב יבקשו לשוב ולהצר על כך. כאמור, נערך בירור פיקודי בעניין, וההנחיות חודדו, על מנת לוודא שבכל פעולה עתידית למימוש ההוראה (בכפוף להחלטתו של בית המשפט הנכבד בעתירה דנן), וככל שהדבר יתאפשר מבחינה מעשית – העצים יועתקו תוך אפשרות לשתול אותם מחדש. אחר שאמרנו זאת, ראוי לציין כי מימוש ההוראה נעשה בחלוף שבועיים ממועד דחיית השגת העותרים, כאשר במשך הזמן היה באפשרות העותרים לנקוט בסעד עצמי להעתקת העצים. כך, וכפי שנפרט להלן, במהלך הסיור נמסר לעותרים כי באפשרותם להעתיק את העצים, אולם לפי הנמסר מגורמי המשיב הם חזרו בהם במהלך הסיור מרצונם זה.

36. בכל אופן, משעה שכאמור מימושה של מדרגה זו נעשה ברובו המוחלט (למעט כ-30 עצים), הרי שביחס למדרגה זו עניין לנו במעשה עשוי, והעתירה דן אינה אקטואלית עוד ביחס להיבט זה של ההוראה.

התייחסות לטענות נוספות של העותרים

37. אחר שעמדנו על עיקרי הדברים, ועל הצורך הביטחוני שעומד בבסיסה של ההוראה, נעבור עתה להתייחס לטענות נוספות של העותרים. בפתחו של פרק זה, נבקש לשוב ולהזכיר כי העתירה דן הוגשה רק ביום 26.1.26, שלושה שבועות לאחר שנמסר לעותרים המענה להשגתם, וזאת אף שבמענה צוין מפורשות כי בכוונת גורמי המשיב להתחיל ביישום ההוראה בהקדם, על רקע הצורך הביטחוני המובהק. לעמדת המשיב מדובר בפרק זמן משמעותי ביותר בנסיבות העניין, העולה כדי שיהיו סובייקטיבי מצדם של העותרים.

38. בהיבטי מידתיות ההחלטה על הוצאת הצו, טוענים העותרים, בין היתר, "המקרקעין נושא העתירה הינה מגודרת בגדר תיל" וכי "המדובר באמצעי שיש בו לכל הפחות להפחית כבר היום מהסיכון הנובע מקיום צמחיה בחלקות, שכן מפגעים פוטנציאליים כלל לא יכולים להגיע אליהן ומהן לכביש" (סעיף 37 לעתירה). לעניין זה יצוין, כי לפי הנמסר מגורמי המשיב, האזור אינו מגודר בגדר תיל. ויצוין, כי כחלק מהניסיונות לבחון חלופות להוראה מושא ענייננו, בחנה חטיבת מנשה אפשרות להצבת גידור נגד זריקת אבנים; ואולם אפשרות זו נשללה משום שלא השיגה את הצורך המבצעי במלואו. בכל אופן יודגש כי לא קיים כיום גידור בפועל בשטח.

כמו כן טוענים העותרים, כי הצו נכשל במבחן המידתיות השלישי "לאור העדרם הכמעט מוחלט של אירועים ביטחוניים בכביש 585 סמוך ליעבד" (סעיף 40 לעתירה). בהקשר זה אין למשיב אלא לשוב ולהפנות לפירוט שהובא לעיל בדבר מספר רב של אירועים ביטחוניים שאירעו בסביבת ציר 585, כולל עד ממש לאחרונה. דומה שהדברים מדברים בעד עצמם.

גם הטענה כי התועלת הביטחונית שבחישוף העצים היא תאורטית גרידא (סעיף 41 לעתירה), וכן הטענה כי לא נשקלו אמצעים נוספים – דינן להידחות. כפי שפורט לעיל, עובר להחלטה על הוצאת צו נערכה עבודת מטה, ונבחנו אפשרויות שונות ואף ננקטו פעולות; ואולם האיום הביטחוני נותר בעינו. על כן, ובראי הניסיון של גורמי המשיב מאזורים אחרים, בהם חישוף צמחייה הוביל לתועלת ביטחונית משמעותית – הוחלט על נקיטה באמצעי זה במסגרת הצו.

39. אשר לטענות בדבר חשד לשיקולים זרים ו"ענישה קולקטיבית" – מדובר בטענות שנטענו בעלמא, והמשיב דוחה אותן מכל וכל. כאמור – בבסיס הצו עמד הצורך הביטחוני המובהק, ותו לא.

40. לבסוף ובנוגע לטענות העותרים בדבר פגמים שנפלו לכאורה בסיור הבעלים, יצוין תחילה כי טענות אלה כלל לא הועלו בהשגה, אלא נטענו לראשונה בעתירה, ועל כן הן נגועות באי מיצוי הליכים. מעבר לכך, ולגופם של דברים, נטען כי דין הטענות להידחות. כפי שתואר לעיל, ובניגוד לנטען בעתירה, בסיור הוצג תוואי החישוף וייעודו, ואף נמסר למשתתפים כי ניתנת להם האפשרות להגיש השגה בעניין ההוראה בתוך שבעה ימים – והשגה כאמור אכן הוגשה. כמו כן, קצין תשתיות מת"ק ג'נין שהשתתף בסיור דובר את השפה הערבית, ומרבית השיח בסיור התנהל בערבית; ואילו החלק שהתקיים בעברית תורגם על ידי שניים מהטוענים לזכויות במקרקעין, אשר דוברים את שתי השפות.

סיכום

41. המשיב יטען כי דינה של העתירה להידחות, בהיעדר כל עילה להתערבות שיפוטית בהוראה, אשר יצאה מטעמים ביטחוניים מובהקים ואשר היא סבירה ומידתית. זאת ועוד, לעמדת גורמי המשיב ישנה חשיבות רבה בהמשך יישום ההוראה גם ביחס למדרגה השניה, וזאת בראי המצב הביטחוני והאירוע הביטחוני שאירע על הציר ביום 27.1.26, המלמד כי נקודת התוקפה הביטחונית טרם אוינה לחלוטין. אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על דחייתה של העתירה, תוך ביטול הצו הארעי שיצא בהחלטתו מיום 27.1.26 ותוך חיוב העותרים בהוצאות.

42. העובדות המפורטות בתגובה ייתמכו בתצהיר מטעם מפקד ההנדסה הפיקודי בפיקוד המרכז, אל"ם אדנירם שרעבי, אשר קרא ואישר את התגובה. בשל קושי טכני, ועל מנת שלא לעכב את הגשת התגובה, תצהיר מטעמו יוגש לבית המשפט הנכבד בימים הקרובים.

היום, כ"ח באדר תשפ"ו

17 במרץ 2026

יונתן סיטון, עו"ד
סגן במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	צילום תגובת המדינה לעתירה בבג"ץ 39494-01-26	17
2	צילום ההוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון	33
3	צילום מסמך סיכום פרסום ההוראה וסיכום סיור הבעלים	38
4	צילום ההשגה מיום 27.12.25	41
5	צילום המענה להשגה מיום 5.1.26	46

נספח 1

צילום תגובת המדינה לעתירה בבג"ץ

39494-01-26

עמ' 17

בג"ץ 39494-01-26

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. עלי תאופיק זיד

2. כילאני עלי זיד

3. מוחמד ג'מיל צלאח

ע"י ב"כ עו"ד עבד עסלי ואח'

מרח' אל זהרא 18, ירושלים

טל': 02-6276358; פקס: 02-6280790

דוא"ל: advasali@gmail.com

העותרים

נגד

1. המפקד הצבאי לגדה המערבית

2. היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון

ע"י פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ) מיום 16.1.26, מתכבדים המשיבים להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה שבכותרת, כדלקמן.

2. עניינה של העתירה בתפיסת מבנה בכפר יעבד, אשר נתפס על ידי המשיבים ביום 8.11.25. במסגרת העתירה התבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי, המורה למשיבים ליתן טעם כדלקמן:

"מדוע לא יחזירו המשיבים את מבנה המגורים ו-העסק של העותרים 1-2 שנמצאים בעיירה יעבד שבגדה המערבית, ואשר נתפס על ידם, ללא התראה או הודעה מוקדמת, ומבלי למסור כל צו בכתב לעותרים במועד התפיסה שהתרחשה ביום 07.11.2025, מבנים שמופיעים בצו התפיסה שניתן בדיעבד מיום 23.12.2025.

מדוע לא יחזירו המשיבים את מבנה המגורים של העותר 3 ובני משפחתו שנמצאים בעיירה יעבד שבגדה המערבית, ואשר נתפס על ידם, ללא התראה או הודעה מוקדמת, ומבלי למסור כל צו בכתב לעותרים במועד התפיסה שהתרחשה ביום 07.11.2025, מבנה שמופיע בצו התפיסה שניתן בדיעבד מיום 23.12.2025.

מדוע לא יבטלו המשיבים או יימנעו מהארכת צו התפיסה של מבני המגורים הנ"ל שהוצא בדיעבד בתאריך 23.12.2025, כחודש וחצי לאחר מועד התפיסה.

מדוע לא יכירו המשיבים מחובת לשמור על הרכוש התפוס, לרבות מניעת כניסה ושימוש של גורמים אזרחיים למבנה העותרים 1-2 והקרקע הסובבת אותו.

מדוע לא יכירו המשיבים בחובתם לפצות את העותרים ובני משפחתם על הנזקים הכבדים שנגרמו להם כתוצאה מתפיסת בתי המגורים והעסק שלהם.

מדוע לא יכירו המשיבים בחובתם להמציא תיעוד ו/או רשימות לתכולת המבנים והעסק התפוסים, לרבות המצאת אסמכתא לכל פעולות העברת ו/או אחסנת ו/או אחזקת תכולת הנכסים התפוסים, שכוללת סחורה, כלי ו-ציוד עבודה של עסק האלמניום של העותרים 1-2.

מדוע לא יחזירו המשיבים ו/או יכירו בחובתם לפצות את העותרים 1-2 על הציוד שנעלם מהעסק של העותרים, בית מלאכה לזכוכית ואלמניום.

מדוע לא יכירו המשיבים בחובתם לספק דיור חילופי לעותרים ככל והתפיסה תימשך."

3. כבר בפתח הדברים נציין, כי תפיסת המבנה שבנדון על ידי כוחות צה"ל הסתיימה ביום 21.1.26. לעמדת המשיבים, כפי שתפורט להלן, בתפיסת המבנה לצרכים צבאיים מובהקים, אשר נעשתה כדין במסגרת סמכויות המפקד הצבאי, לא נפל כל פגם המצדיק את התערבות בית המשפט הנכבד. מכל מקום, בנסיבות האמורות העתירה במתכונתה הנוכחית התייתרה ואינה אקטואלית עוד, ולפיכך בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על מחיקתה.

הרקע בתמצית

4. ביום 8.11.25 החליט מפקד אוגדת איו"ש על תפיסת המבנה נשוא העתירה, לצורך שמירה על ביטחון האזור. לשם כך, נחתם בו ביום, צו תפיסה למבנה נשוא העתירה.

ההחלטה על תפיסת המבנה, התקבלה בעקבות התגברות משמעותית באירועי פעילות חבלנית עוינת (פח"ע) שמקורם בכפר יעבד, בו מצוי המבנה, ובשל סמיכותו של המבנה לציר תנועה מאויים בסמוך לכפר אשר לאורכו בוצעו פיגועים חבלניים רבים בעת האחרונה. בנסיבות אלו, המפקד הצבאי מצא כי הצורך המבצעי מחייב את תפיסת המבנה לצורך שיפור המענה הבטחוני בזמן אירועי פח"ע ומניעת אירועים חבלניים בכפר, כמו גם לצורך תצפית על התנועות בכפר.

5. עוד יצוין, כי ביום 23.12.25 חתם מפקד אוגדת איו"ש על הארכת צו התפיסה עד יום 20.1.26.

צילום צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה, מיום 8.11.25, מצורף ומסומן מש/1.
צילום צו הארכה בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה, מיום 23.12.25, מצורף ומסומן מש/2.

6. על פי הנטען בעתירה, בימים 2.12.25, 3.12.25 ו-4.1.26, פנו העותרים למשיבים בעניין תפיסת המבנה, ובדרישה לקבלת פרטים ולהחזרת תושבי המבנה.

צילום פניות העותרים צורף לעתירה וסומן נספחים 2-4.

ביום 9.1.26 נשלח מענה מטעם המשיבים לפניות העותרים. במענה הוסבר הצורך בתפיסת המבנה, והובהר כי התפיסה נעשתה כדין, באמצעות צו המורה על תפיסת הבינוי. צוין, כי בצו אף נאמר כי המחזיק בבינוי כדין רשאי לפנות בבקשה לקבלת דמי שימוש או פיצויים. עוד נאמר, כי ההחלטה על תפיסת המבנה נבחנת באופן עתי, בהתאם לצרכים הביטחוניים. לבסוף, נדחתה הטענה לפיה כוחות הצבא חייבו את התושבים לצאת מהמבנה, והובהר כי ניתנה למשפחה אפשרות להישאר בביתם (ובשלב זה, בחלק שיוגדר לשם כך על ידי המפקד בשטח). כן, נדחתה הטענה לפיה הוחרם ונלקח רכוש מהמבנה שנתפס והתאפשרה כניסת אזרחים לבינוי.

צילום המענה מטעם המשיבים, מיום 9.1.26, מצורף ומסומן מש/3.

ביום 14.1.26 הוגשה העתירה שבכותרת.

עמדת המשיבים

7. בפתח הדברים, נבקש לעדכן, כי ביום 21.1.26, בשעות הצהריים, עזבו כוחות הצבא את המבנה מושא העתירה, והשיבו אותו לבעליו.

8. נוכח הצורך הביטחוני אשר עמד במוקד ההחלטה על תפיסת המבנה שבנדון, אשר עודנו עומד בעינו, הכוחות הפועלים במקום עברו לאיתור אחר סמוך בתחומי הכפר, ולשם כך נחתם צו תפיסה מחודש בעניינו של אותו איתור. זאת, נוכח חובת המפקד הצבאי להפעיל את סמכויותיו באופן מידתי, ולצמצם את הפגיעה הנגרמת לכל אחד מהתושבים המוגנים כתוצאה מהפעילות הביטחונית ההכרחית.

9. על פי הנמסר, הצפי הוא כי כבר בימים הקרובים ניתן יהיה לעזוב גם את האיתור החדש שנתפס. זאת, לאחר שתושלם פעילות הנדסית של חישוף במרחב הכפר, באופן שייתר את הצורך בשהייה קבועה במרחב הכפר (להבדיל משהייה קצרת טווח, ככל שיהיה בכך צורך), שכן פעילות הנדסית זו תספק מענה ביטחוני לצורך שעמד בבסיס השהייה הקבועה בכפר.

10. נזכיר, כי בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, למפקד הצבאי באזור נתונה הסמכות לתפוס מקרקעין באופן זמני מטעמים צבאיים ומבצעיים. כאמור לעיל, סמכותו זו של המפקד הצבאי, כפופה לחובתו לפעול בצורה מידתית וסבירה, תוך איזון המטרה הצבאית שעמדה בבסיס ההחלטה על תפיסת המבנה לבין הנזק שעלול להיגרם לתושבי האזור מפעולה זו (בג"ץ 5968/05 עיריית חברון נ' מדינת ישראל (1.3.06)).

11. במקרה דנן, צו התפיסה וצו ההארכה נחתמו כדין על ידי המפקד הצבאי, והוצאו בשל צורך ביטחוני מובהק. תפיסת המבנה נעשתה באופן זמני ומידתי, וכפי שהובהר אף במענה לפנייתם של העותרים, הותר לדרי המבנה להמשיך להתגורר בו בכפוף לאילוצים המבצעיים ולשמירה על ביטחון הכוחות הפועלים בו.

כמו כן, כחלק מיישום מידתי של הצורך המבצעי בתפיסת מבנה לצרכים צבאיים במרחב הכפר יעבד, הכוחות עזבו את המבנה ותפסו מבנה אחר בכפר שבאמצעותו ימשיכו את משימתם למימוש התכלית הביטחונית שבתפיסה, על מנת לפזר את הנזק ואי-הנוחות שנגרמת לדרי המבנה והמשתמשים בו.

12. לאור כלל האמור, עמדת המשיבים היא כי בתפיסת המבנה לצרכים צבאיים מובהקים לא נפל כל פגם המצדיק את התערבות בית המשפט הנכבד. מכל מקום, נוכח האמור בדבר השבת המבנה לבעליו, העתירה במתכונתה הנוכחית התייתרה ואינה אקטואלית עוד.

13. אשר לטענות העותרים בדבר פגיעה ברכושם על ידי הכוחות הפועלים במקום ובדבר הכנסת גורמים אזרחיים לשטחי המתחם, עמדת המשיבים כי דינן להידחות. כפורט במענה שנשלח מטעם המשיבים, מגורמי החטיבה נמסר כי לא הוחרם, נלקח או נתפס רכוש בבית המגורים או בבית העסק על ידי כוחות צה"ל בתקופת תפיסת המבנה. עוד נמסר, כי נמנעה אפשרות של גורמים אזרחיים שאינם בעלי זיקה לבינוי – להיכנס לבינוי.

מכל מקום, ככל שהעותרים סבורים שנגרמו להם נזקים כתוצאה מתפיסת המבנה על ידי כוחות הצבא, פתוחה בפניהם הדרך לנקוט בהליך מתאים בעניין זה.

14. לאור האמור, עמדת המשיבים היא העתירה במתכונתה הנוכחית מיצתה את עצמה, ובית המשפט הנכבד מתבקש להורות על מחיקתה.

15. העובדות המפורטות בתגובה מטעם המשיבים, נתמכות בתצהירו של אלוף-משנה מתן פלדמן, מח"ט מנשה בצה"ל. המצהיר אישר את האמור בתגובה, אך בשל טעמים טכניים תצהירו יועבר לבית המשפט הנכבד בימים הקרובים.

היום, י"ד בשבט תשפ"ו

01 בפברואר 2026

מתניה רוזין, עו"ד

סגן במחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/1	צילום צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה, מיום 8.11.25	7
מש/2	צילום צו הארכה בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה, מיום 23.12.25	10
מש/3	צילום המענה מטעם המשיבים, מיום 9.1.26	14

נספח מש/1

**צילום צו בדבר תפיסת מבנה
(״יעבד״), התשפ״ה, מיום 8.11.25**

עמ' 7

צבא הגנה לישראל

צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה - 2025

בתוקף סמכותי כמפקד צבאי ומאחר שהנני סבור כי הדבר דרוש לצרכים צבאיים, אני מורה כדלקמן:

1. **הגדרות** בצו זה –
"המפה" - מפה החתומה על ידי, המצורפת לצו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו.
"המקרקעין" - המבנה המסומן בצבע אדום במפה המצויים
 נ.צ: 703230/591155
 נ.צ: 703231/591173
 נ.צ: 703202/591178
2. **תפיסת המבנה** אני מכריז בזה כי המבנה תפוס על ידי לצרכים צבאיים.
3. **החזקה** החזקה הבלעדית במבנה עוברת לידי באמצעות קצין המטה לענייני משרד הביטחון.
4. **פרסום** א. (1) העתקים מהצו ומהמפה יימסרו על ידי מת"ק גינין, ככל הניתן, לבעלי המבנה או למחזיקים בו.
 (2) העתקים מהצו ומהמפה ייתלו על גבי לוח המודעות במשרדי מת"ק גינין לתקופה של כחודש ימים ממועד תחילת תוקפו של הצו.
 ב. העתקים מצו זה יופקדו לעיונו של כל אדם, בשעות העבודה הרגילות:
 (1) במשרדי מנהלת התיאום והקישור הגזרתית;
 (2) במשרדי קצין מטה לענייני משרד הביטחון במנהל האזרחי;
 (3) במשרדי ענף תשתית במנהל האזרחי לאזור יהודה והשומרון.
5. **זכות טיעון** מי שרואה עצמו נפגע מצו זה רשאי להגיש התנגדויות לצו, באמצעות מת"ק גינין או באמצעות לשכת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון, תוך 24 ימים ממועד פרסום הצו.
6. **דמי שימוש ופיצויים** בעלי זכות במבנה או המחזיקים בו כדין רשאים להגיש בקשה לקבלת דמי שימוש ו/או פיצויים, באמצעות מת"ק גינין.
7. **תוקף** תוקפו של צו זה מיום חתימתו 08.11.2025 בשעה 00:00 ועד לתאריך 16.11.2025 בשעה 00:00

קובי הלר, תא"ל
 מאונ"ג) אי"ש

תאריך עברי: יח' במרחשוון תשפ"ו

קובי הלר תא"ל
 מפקד אוגדת יו"ש

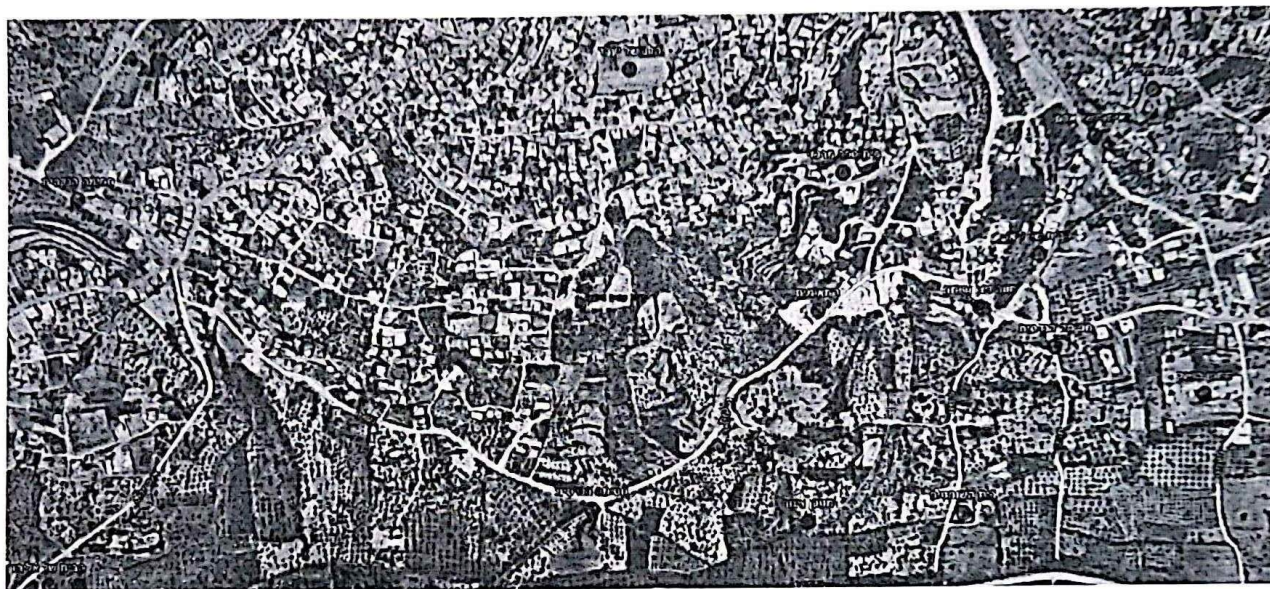
תאריך לועזי: 09.11.2025

מפה מצורפת – צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה - 2025

נ.צ : 703230/591155

נ.צ 2 : 703231/591173

נ.צ 3 : 703202/591178

תאריך עברי: יח' במרחשוון תשפ"ו

תאריך לועזי: 09.11.2025

קובי הלר
מפקד

אוגדת יו"ש

תא"ל

מפקד

נספח מש/2

**צילום צו הארכה בדבר תפיסת מבנה
("יעבדי"), התשפ"ה, מיום 23.12.25**

עמ' 10

צבא הגנה לישראל

צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה - 2025

בתוקף סמכותי כמפקד צבאי ומאחר שהניי סבור כי הדבר דרוש לצרכים צבאיים, אני מורה כדלקמן:

1. **הודיות** - בצו זה -
 "המבנה" - ספה החתומה על ידי המצורפת לצו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו.
 "המקדקע" - המבנה המסומן בצבע אדום במפה המצויים
 נ.צ. 703230/591155
 נ.צ. 703231/591173
 נ.צ. 703202/591178
2. **תפיסת המבנה** - אני מכריז בזה כי המבנה תפוס על ידי לצרכים צבאיים.
3. **החוקה** - החוקה הבלעדית במבנה עוברת לידי באמצעות קצין המטה לענייני משרד הביטחון.
4. **פרסום** - א. (1) העתקים מהצו ומהמפה ימסרו על ידי מת"ק ג'נין, ככל הניתן, לבעלי המבנה או למחזיקים בו.
 (2) העתקים מהצו ומהמפה יימסרו על גבי לוח המודעות במשרדי מת"ק ג'נין לתקופה של כחודש ימים ממועד תחילת תוקפו של הצו.
 ב. העתקים מצו זה יופקדו לעיונו של כל אדם, בשעות העבודה הרגילות:
 (1) במשרדי מנהלת התיאום והקישור הנורית;
 (2) במשרדי קצין מטה לענייני משרד הביטחון במנהל האזרחי;
 (3) במשרדי ענף תשתית במנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון.
5. **זכות סיוע** - מי שרואה עצמו נפגע מצו זה רשאי להגיש התנגדות לצו, באמצעות מת"ק ג'נין או באמצעות לשכת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון, תוך 24 ימים ממועד פרסום הצו.
6. **דמו שימוש ופיקוח** - בעלי זכות במבנה או המחזיקים בו כדון רשאים להגיש בקשה לקבלת דמי שימוש ואו פיקוח, באמצעות מת"ק ג'נין.
7. **תוקף** - תוקפו של צו זה מיום חתימתו 23.12.2025 בשעה 00:00 ועד לתאריך 20.01.2025 בשעה 00:00.

תאריך צבאי: 11 בדצמבר תשפ"ה

קצין הל"ל תא"ל

מפקד אונות יח"ש

תאריך לתינו: 11 בדצמבר תשפ"ה

703202/591178 : 3.3
 703231/591173 : 2.3
 703230/591155 : 3.3

2025 - 703202/591178 (703202/591178) - 703202/591178

תאריך עברי: ג' בטבת תשפ"ו

תא"ל
מפקד

קובי הלר
אגדת
יו"ש

תאריך לועזי: 23.12.2025

נספח מש/3

צילום המענה מטעם המשיבים,

מיום 9.1.26

עמ' 14

צבא	ההגנה	לישראל
אזור	יהודה	ושומרון
לשכת	היועץ	המשפטי
ת"ד 5,	בית אל	90631
טל':	02-9977071/711	
פקס:	076-539-9689	
דוא"ל:	yoayosh@idf.il	
סימוכין:	9-0052-6731	
כ'	בטבת	תשפ"ו
09	בינואר	2026

לכבוד

עו"ד פיראס עסלי – advasali@gmail.com

שלום רב,

הנדון : מענה לפנייתך בנוגע להחזרת תפוסים בכפר יעבד

שלך : פנייה מיום 2.12.25 ; 4.1.26

1. בפנייה שבסמך ביקשת כי יושב רכוש שנטען כי נתפס על ידי כוחות צה"ל, אשר מרשיך טוענים בו לזכויות, ובכלל זאת מבנה מגורים ובית עסק המצוי בעיירה יעבד. עוד ביקשת כי יפורט הבסיס המשפטי לתפיסת הבינוי על ידי כוחות צה"ל.

2. כבר בפתח הדברים ייאמר, כי לפנייתך לא צורפו מסמכים המעידים על זכויות במקרקעין בהם מצוי הבינוי או הקושרים את מרשיך לבינוי המוזכר בפנייתך. חרף האמור, נידרש אף לגופם של דברים.

3. ההחלטה על תפיסת המבנה התקבלה ביום 8 בנובמבר 2025 על ידי מפקד אוגדת איו"ש, בהתאם לסמכותו לפי הוראות המשפט הבין לאומי הנוגעות לתפיסה לוחמתית, לצורך שמירה על ביטחון האזור. ההחלטה התקבלה לאחר התגברות משמעותית של אירועי פח"ע שמקורם בכפר יעבד. מגמה זו חייבה אחיזה טובה יותר בשטח הכפר, הגדלת מרחב האחזקה ושיפור המענה הביטחוני הניתן בעת אירוע פח"ע. תפיסת הבינוי מאפשרת לכוחות הביטחון להגיב לאירועים בכפר במהירות, תצפית על התנועות בכפר ועוד.

עם קבלת ההחלטה הוצא על צו כתוב המורה על תפיסת הבינוי ועל השימוש בו לצרכים צבאיים. עוד נקבע בצו כי המחזיק בבינוי כדן רשאי להגיש בקשה לקבלת דמי שימוש או פיצויים.

מצ"ב צו בדבר תפיסת מבנה ("יעבד"), התשפ"ה-2025.

4. עוד יצוין, כי ההחלטה לתפוס את המבנה נבחנת באופן עתי, בהתאם לצורך הביטחוני. במצב הדברים הנוכחי, כאשר רק בשבועיים האחרונים בוצעו שני פיגועי זריקת מטען חבלה על כוחות ביטחון בכפר, הצורך הביטחוני המחייב את שהות הכוחות במקום באופן קבוע מוסיף להתקיים.

5. באשר לטענתכם כי החיילים שהגיעו למקום חייבו את מרשיך לצאת מהבינוי, מהגורמים הרלוונטיים בחטיבה המרחבית מנשה נמסר כי אין יסוד לאופן בו תוארה יציאת התושבים מהבית, ובפרט הובהר כי ניתנה למשפחה אפשרות להישאר בביתם. למען הסדר הטוב יובהר כי אפשרות זו עומדת לרשותם אף עתה. עם זאת, מובן כי התושבים לא יוכלו

בלמ"ס

9-0052-6731

לשהות בחלל משותף יחד עם הכוחות הלוחמים ויהיה עליהם לעשות שימוש בחלק שיוגדר על ידי המפקד בשטח בלבד.

6. עוד נמסר מגורמי החטיבה כי לא הוחרם, נלקח או נתפס רכוש בבית המגורים או בבית העסק על ידי כוחות צה"ל בתקופת תפיסת. עוד נמסר, כי נמנעה אפשרות של גורמים אחרים שאינם בעלי זיקה לבינוי להיכנס לבינוי.

7. נוכח כל האמור, ברי כי הבינוי נתפס בהתאם להוראות הדין ופקודות הצבא וכי לא נתפס כל טובין שהיה בבינוי בעת כניסת הכוחות לבינוי.

בברכה,

סרן	סיון	תדמור
יועמ"ש	חטמ"ר	מנשה

נספח 2

צילום ההוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון

עמ' 33

צבא הגנה לישראל

צו בדבר הוראת ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651),
התש"ע-2009

הוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51/25 נק' (יהודה ושומרון),
התשפ"ו - 2025

בתוקף סמכותי כמפקד צבאי לפי סעיף 326 לצו בדבר הוראת ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009 ויתר סמכויותיי לפי כל דין ותחיקת בטחון, ומאחר שהנני סבור כי הדבר דרוש לשם שמירה על ביטחון האזור וקיום הסדר הציבורי, אני מורה כדלקמן:

1. בהוראה זו - הגדרות

"המפה" - מפה חתומה על ידי שנושאת את שם הוראה זו, המצורפת להוראה זו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה.

"המקרקעין" - השטח המסומן בצבע אדום במפה, כתיאורו להלן:

חלקה	גוש	אדמות כפר	סמ"כ שטח בולג	סמ
47, 33, 37-40, "ס" דרך בין חלקות	43 (מסדר)	יעבד	13.259 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע א - 1
59, 47, "ס" דרך בין חלקות	29 (מסדר)	יעבד	5.517 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ב - 2
39-45, 7, 3, "ס" דרך בין חלקות	29 (מסדר)	יעבד	11.584 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ב - 3
34, "ס" דרך בין חלקות	42 (מסדר)	יעבד	2.872 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ג - 4
34, 9-12, "ס" דרך בין חלקות	42 (מסדר)	יעבד	36.1 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ג - 5
67, 66, 49-51, 24, "ס" דרך בין חלקות	41 (מסדר)	יעבד	11.812 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ד - 6
55, 64, "ס" דרך בין חלקות	41 (מסדר)	יעבד	5.177 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ד - 7
21-26, "ס" דרך בין חלקות	40 (מסדר)	יעבד	0.914 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ד - 8
27, 26, 24, "ס" דרך בין חלקות	39 (מסדר)	יעבד	37.081 דונם	חישופים ציר אתונה - יעבד מקטע ה - 9
46, 45, 39, "ס" דרך בין חלקות	39 (מסדר)	יעבד		
48, 40, "ס" דרך בין חלקות	39 (מסדר)	יעבד		
19-22, "ס" דרך בין חלקות	39 (מסדר)	יעבד		
59-68, 48-52, 20-22, 12, 11, 2-7, "ס" דרך בין חלקות	37 (מסדר)	יעבד		

2. הנני מורה על נקיטת אמצעי ביטחון בדרך של הסרת צמחיית הסרק והעתקת עצי הזית למיקום חלופי.

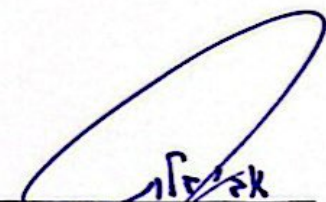
3. נקיטת אמצעי הביטחון כאמור בסעיף 2, תתבצע בתוך 7 ימים מיום סיום הבעלים, על ידי בעלי המקרקעין ו/או המחזיקים בהם. אם לא יינקטו אמצעי הביטחון בתוך פרק הזמן הזה, הם יינקטו על ידי מי שהוסמך לכך מטעמי.

4. (1) העתקים מההוראה ומהמפה יימסרו ע"י מת"ק ג'נין, ככל הניתן, לבעלי המקרקעין או למחזיקים בהם.

(2) העתקים מההוראה ומהמפה יפורסמו במקרקעין, במת"ק ג'נין וכן בכל דרך שתמצא לנכון.

(3) המת"ק יקבע מועד לסיור שיערך על ידו במקרקעין (להלן: "סיור בעלים"), ויביאו לידיעת בעלי המקרקעין או המחזיקים בהם, באמצעות פרסומו במפקדת מת"ק גנין, במקרקעין עצמם ובכל דרך אחרת שתימצא לנכון.

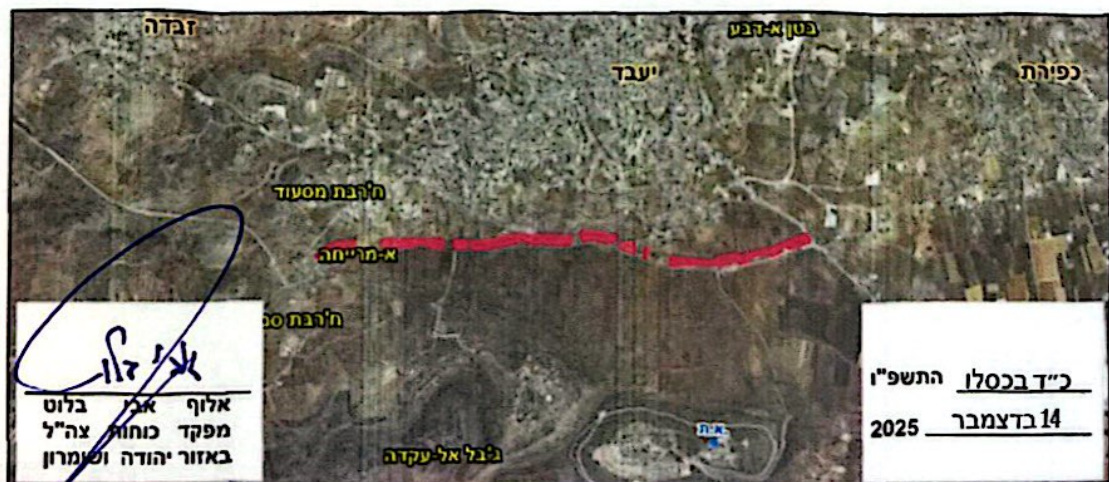
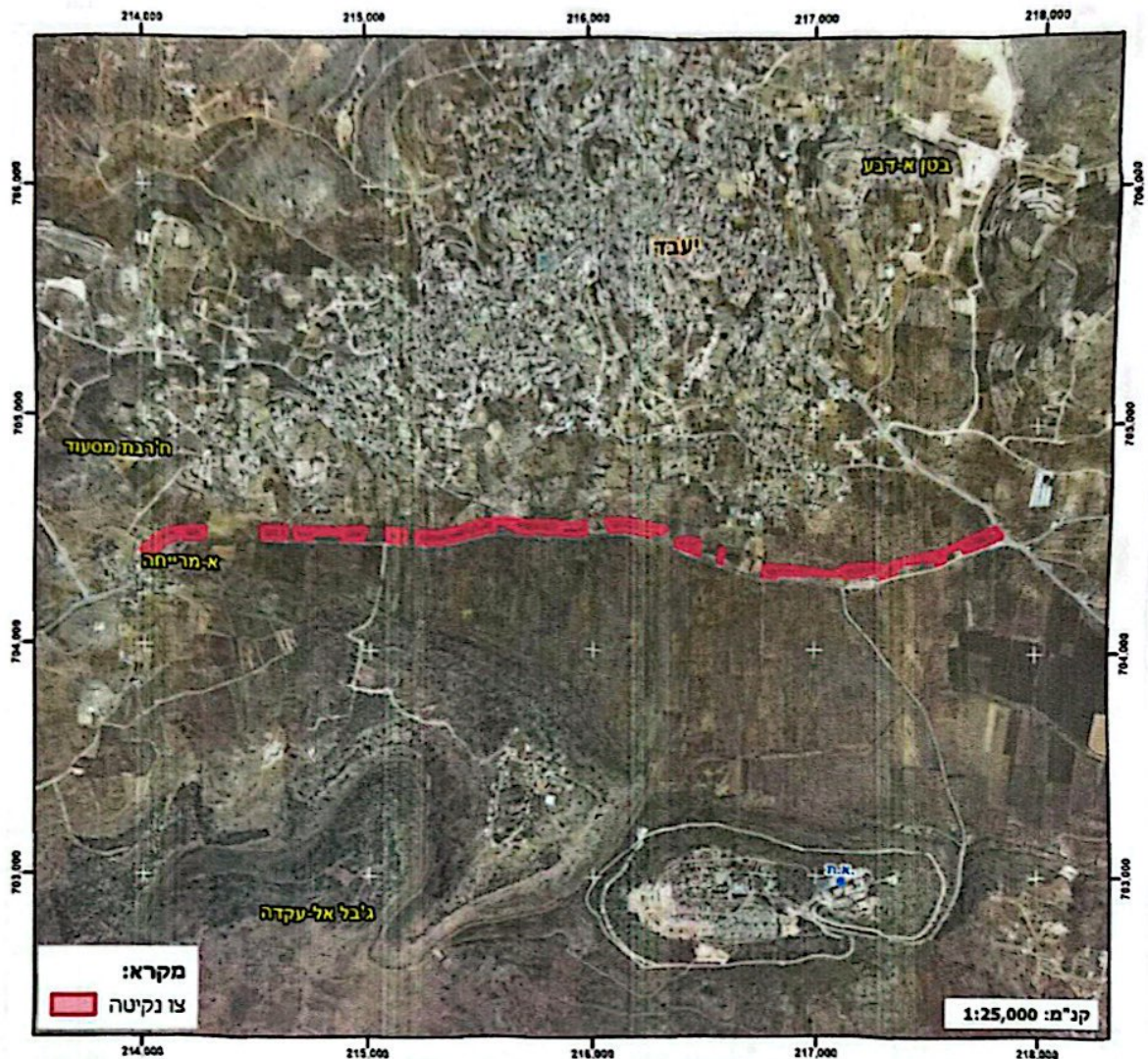
5.	זכות טיעון	מי שרואה עצמו נפגע מהוראה זו רשאי להגיש התנגדויות להוראה, באמצעות מת"ק גנין ובאמצעות לשכת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון, בתוך 7 ימים ממועד סיור הבעלים.
6.	תוקף	תחילת תוקפה של הוראה זו החל מיום חתימתה.
7.	השם	הוראה זו תיקרא: "הוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51/25 נק' (יהודה ושומרון), התשפ"ו - 2025".

 אלון אבי
 מפקד מפקד באזור
 כוחות יהודה ושומרון
 צה"ל

כ"ד בכסלו - התשפ"ו
 14 בדצמבר 2025

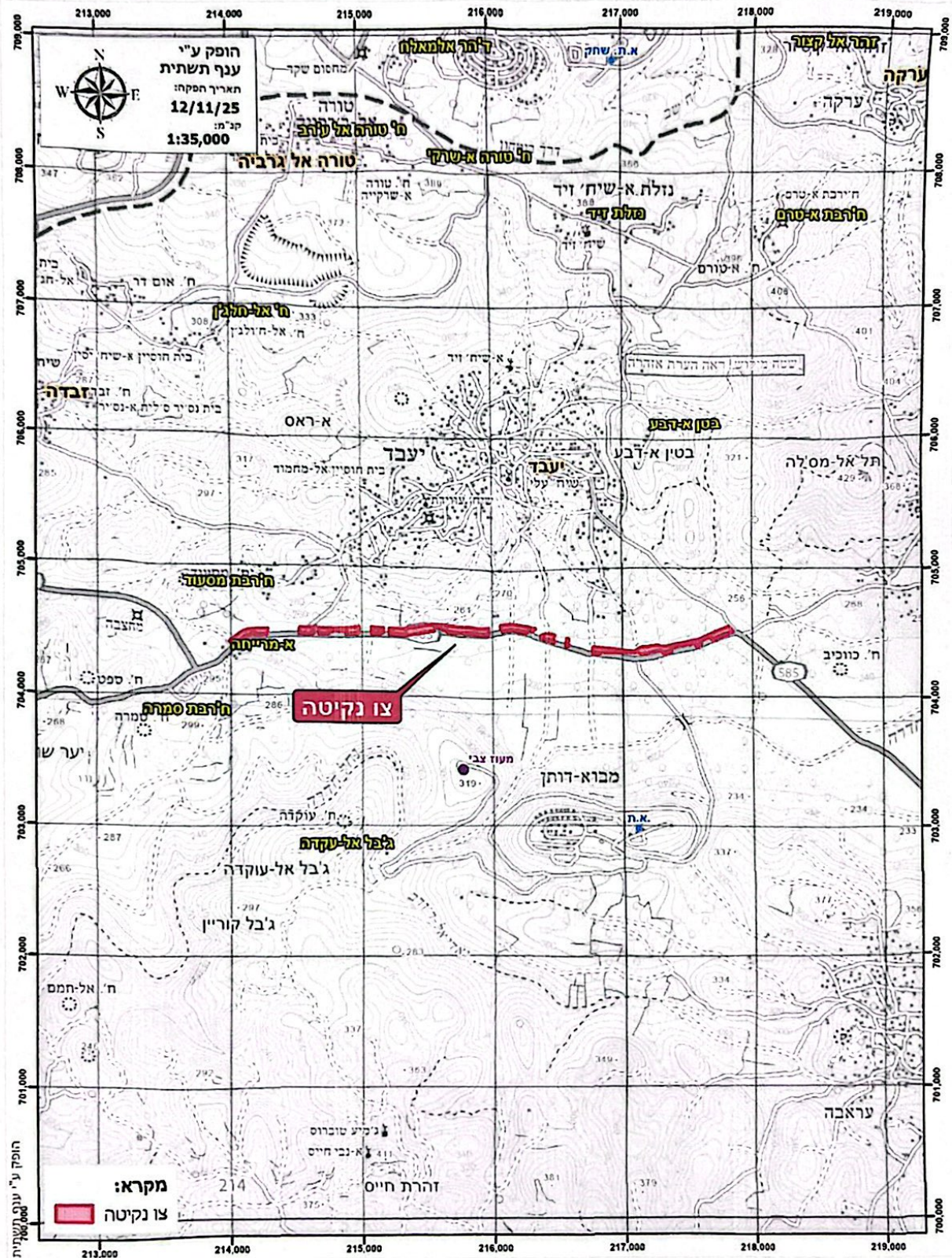
צבא הגנה לישראל

צו בדבר הוראת בטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע - 2009
הוראה בדבר נקיטת אמצעי בטחון מס' 51/25 (יהודה ושומרון), התשפ"ו - 2025

הוסף ע"י ענף תשתית

צבא הגנה לישראל
צו בדבר הוראת בטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע - 2009
הוראה בדבר נקיטת אמצעי בטחון מס' 51/25 (יהודה ושומרון), התשפ"ו - 2025

נספח 3

צילום מסמך סיכום פרסום ההוראה וסיכום סיור הבעלים

עמ' 38

-בלמ"ס-
מת"ק מנשה
"לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה"

מנהא"ז	אינ"ש
מת"ק	מנשה
מחלקת	תשתית
טל':	02-970301
תאריך:	20/12/2025

תפוצת קציני מת"ק מנשה

תפוצת ענף תשתית

הנדון : סיכום פרסום צו נקיטה נק/51/25

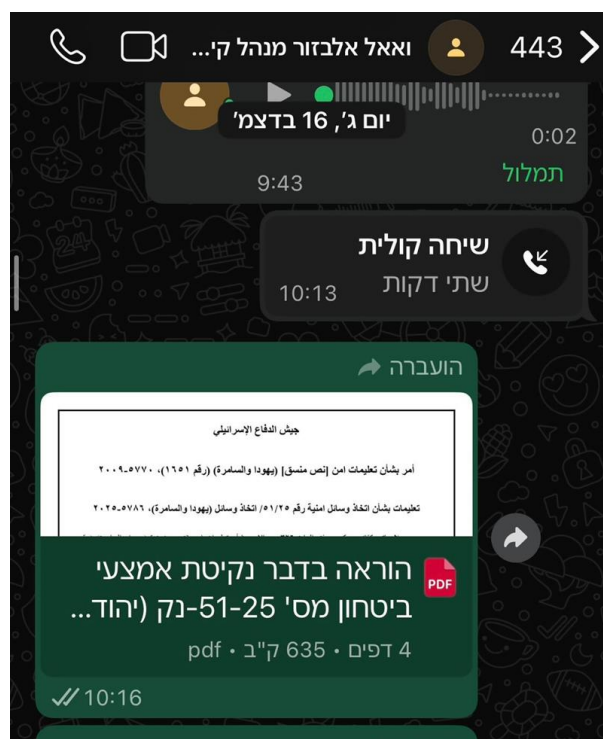
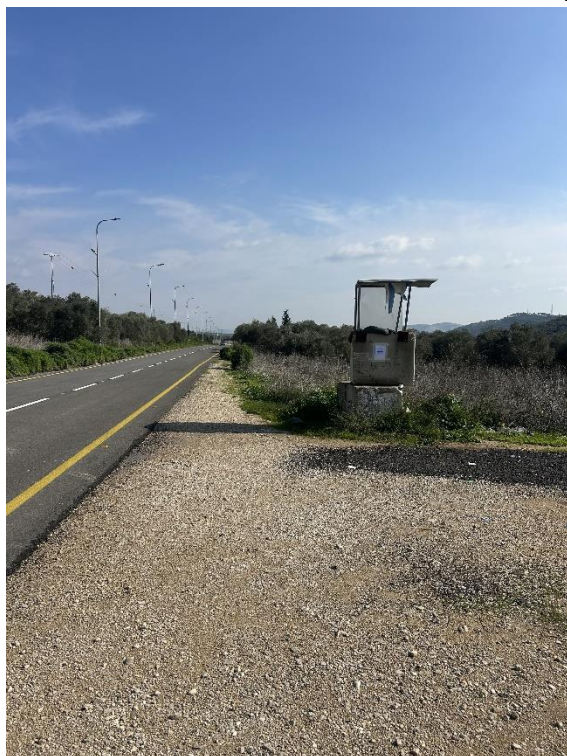
1. ביום שלישי ה-16/12/2025 בוצע פרסום צו נקיטה נק/51/25.
2. התקיים סיור בעלים באתריך 20.12.2025 בחסם 190, התושבים ביקשו להגיע ולקחת את העצים הוסבר להם כי אין בעיה אך לטובת זה יש לבצע תיאום מסודר אל צול הקישור.
3. הצו פורסם בחלון קבלת הקהל במת"ק, בשטח על שלט במקום בולט ונראה לעין.
4. מצ"ב תמונות (נספח א')
5. בברכה,

סגן	דיין קוסטיוקוב
קת"ת	מת"ק מנשה

-בלמ"ס-

נספח א'

נספח 4

צילום ההשגה מיום 27.12.25

עמ' 41

27/12/2025

לכבוד :

באמצעות :

הנדון: התנגדות להוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51-25-נק' (יהודה ושומרון), התשפ"ו, 2025

בשם מרשיי, תושבי כפר יעבד:

1. ג'מאל בדארנה, ת.ז. 967853649
2. ג'האד אבו בכר, ת.ז. 953096161
3. סאמי עטאטרה, ת.ז. 988146569
4. סאיד אבו בכר, ת.ז. 995170362
5. פדל עבאדי, ת.ז. 980162267
6. מוחמד עבאדי, ת.ז. 926442500
7. מוחמד אבו בכר, ת.ז. 967860149
8. מחמוד אבו בכר, ת.ז. 901861484
9. מחמוד אבו בכר, ת.ז. 967851494
10. מוצטפא אבו בכר, ת.ז. 970175170
11. מועאד שיח' עלי, ת.ז. 917293201
12. ג'ואד שיח' עלי, ת.ז. 943091942
13. סמיר שיח' עלי, ת.ז. 980162564
14. נאילה אבו שמלי, ת.ז. 943091231
15. נדאל בדארנה, ת.ז. 955439500
16. נהלה עבאדי, ת.ז. 935054650
17. האני עבאדי, ת.ז. 995171261
18. יוסף עבאדי, ת.ז. 900691874
19. סאמי אלעסאף, ת.ז. 413147760
20. גאלב אבו בכר, ת.ז. 942806746
21. מוחמד עבדאללה, ת.ז. 988146643
22. מוחמד עביד, ת.ז. 943413732
23. מוחמד חמדוני, ת.ז. 978349041

1. ביום 14.12.2025 נחתמה "הוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51-25-נק' (יהודה ושומרון), התשפ"ו, 2025" (להלן: **ההוראה**) על-ידי מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, האלוף אבי בלוט. במסגרתה הורה המפקד הצבאי על "הסרת צמחיית הסרק והעתקת עצי הזית למיקום חלופי", כלומר, כריתתם של אלפי עצי זית בשטח של קרוב ל-124 דונם.

2. במקביל להוצאת ההוראה הצו נחתם גם צו תפיסת מקרקעין מס' 196-25-ת' (יהודה ושומרון), התשפ"ו, 2025 אשר עניינו תפיסת מקרקעין של כ-17 דונם באזור, בהם על פי החשד עומד להיסלל כביש שישירת את המאחז בלתי חוקי "מעוז צבאי" שנמצא ממול למבוא דותן. התנגדות לצו זה מוגשת במקביל להתנגדות דנן.

3. ביום שבת 20.12.2025 התבצע סיור בעלים בקרקע על-ידי המת"ק. מכאן שההתנגדות דן מוגשת תוך 7 ימים ממועד סיור הבעלים, בהתאם לס' 5 לצו. יצוין כי לאור הזמן הקצר ביותר שניתן להגיש את ההתנגדויות דן, הן מוגשות בעת הזו ללא מסמכי בעלות מלאים.

4. האיסור לפגוע ברכושם של מרשיי הינו עיקרון מנהגי במשפט הבינלאומי, המעוגן בתקנה 23 ובתקנה 46 לתקנות הנלוות לאמנת האג, אשר מטילה על הכובש את החובה לכבד רכוש פרטי ואיסור להחרימו.

5. על בסיס תקנה זו, קבע בית המשפט העליון כי המפקד הצבאי מחויב להגן על קניין התושבים הפלסטינים וכי הגנה זו כוללת הן חובה להימנע מפעולות הפוגעות בקניינם והן חובה אקטיבית לבצע פעולות המבטיחות שקניינם לא יפגע על ידי אחרים. בעניין זה ראו, למשל, בבג"ץ חוק ההסדרה (בג"ץ 1308/17 עיריית סילואד ואח' נ' הכנסת (2020)), בפס' 40 לפסק דינה של הנשיאה (דאז) א' חיות :

"בהסתמך על תקנה 46, חזר בית משפט זה ושנה כי המפקד הצבאי באזור מחויב להגן על קניינם של התושבים הפלסטינים – בהיותם תושבים מוגנים". הגנה זו, כך נקבע, נושאת עמה חובה כפולה: חובה שלילית, להימנע מפעולות הפוגעות בקניינם של תושבים אלה; וחובה חיובית, לבצע פעולות המבטיחות כי קניינם לא יפגע על ידי אחרים [...].

על משמעותה של חובה זו בהיבט האקטיבי עמד בית משפט זה, בין היתר, בבג"ץ 9949/08 חמאד נ' שר הביטחון (25.12.2014) בקובעו: "על המפקד הצבאי באזור יהודה ושומרון מוטלת החובה לפעול באופן אקטיבי על מנת להגן על זכויות הקניין הפרטי של התושבים המוגנים, ובכלל זאת להגן עליהם מפני בנייה שלא כדין על אדמתם והשתלטות עליה (שם, בפסקה 15).

6. הגנה נוספת לקניין של תושבים מוגנים מעוגנת בסעיף 53 לאמנת ג'נבה הרביעית, לפיו:

"אסור למעצמה הכובשת להחריב נכסי מקרקעים או להשמיד נכסי מטלטלים השייכים ליחיד או לרבים או למדינה או לרשויות ציבוריות אחרות, או לארגונים חברתיים או שיתופיים, אלא אם כן היו פעולות צבאיות מחייבות לחלוטין את ההחרבה וההשמדה האלה".

7. בהתאם, הרס רכוש אזרחי בהעדר נחיצות צבאית עלול לעלות כדי פשע מלחמה לפי סעיף 8 לחוקת רומא, אשר כוננה את בית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג.

8. למותר לציין כי לפי הפרשנות הרשמית של הצלב האדום הבינלאומי לסעיף 53 לאמנת ז'נבה, את החריג "פעולות צבאיות מחייבות לחלוטין" יש לפרש תוך שמירה על מידתיות.

9. פרשנות זו אומצה גם בפסיקה הישראלית. למשל, בפסיקה שעסקה בגיזום עצים משיקולי ביטחון ליד ביתו של שר הביטחון לשעבר, שאול מופז :

"בחנית חוקיותו של צו גיזום העצים מצריכה התייחסות לשני מישורים: האחד – האם הטעם העומד ביסודו נועד להשגת תכלית ראויה; השני – האם עונה הצו למבחני האיזון החוקתי המחייבים כי לא תיפגע זכות יסוד של אדם אלא אם כן יש הכרח בכך להגשמת צורך או ערך חיוני, והיקף הפגיעה אינו עולה על הנדרש לצורך הגשמת אותה תכלית. עקרון המידתיות קובע את אמת מידה המאזנת בין צרכי הצבא והביטחון לבין עניינו של הפרט. המידתיות מתמקדת ביחס שבין המטרה אותה מבקשים להגשים לבין האמצעים הננקטים להגשמתה; היא מצריכה קשר של התאמה בין המטרה לבין האמצעי הננקט; היא מחייבת כי האמצעי הננקט יכרוך את הפגיעה הקטנה ביותר האפשרית בפרט לצורך קיום התכלית הנדרשת, וכי הפגיעה הצפויה מנקיטתו תעמוד ביחס ראוי לתועלת שתצמח מהפעלתו. קיומם במצטבר של תנאים אלה מצביע על מידתיות פעולתה של הרשות הציבורית". (בג"ץ 7862/04 אבו דאהר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון (2005)).

10. משכך, על המפקד הצבאי להראות קשר רציונלי בין האמצעי שהוחלט עליו (החרבת צמחיה ורכוש באופן סיטונאי) לתכלית המוצהרת של ההוראה; שנשקל אמצעי שפגיעתו פחותה על מנת להשיג תכלית זו; וכן כי נקיטת הצעד המתוכנן הינה מידתית במובן הצר, כלומר שמתקיים יחס ראוי בין פגיעתו בזכויות התושבים המוגנים לבין התועלת הביטחונית לכאורה המושגת באמצעותו.

11. נציין עוד, כי אם כפי שהיה באל-מועייר ביום 21.8.2025, וכפי שניתן היה להבין אז מדבריו של אלוף הפיקוד החתום על הצו בעניינו ("כל כפר צריך לדעת שאם יוצא ממנו פיגוע - הוא ישלם מחיר כבד"), המדובר שוב בעקירה שתכליתה האמיתית ענישה קולקטיבית, נחזור ונזכיר כי האיסור על ענישה קולקטיבית אף הוא הינו בעל מעמד מינהגי.

12. על פי הפרשנות הרשמית של הצלב האדום לאמנת ג'נבה הרביעית, האיסור על ענישה קולקטיבית מתייחס לעונשים מכל סוג, ולא רק לעונש שניתן על ידי בית משפט לאחר הליך. האיסור על ענישה קולקטיבית הוא מוחלט, והוא מהאיסורים הנדירים בהם הדין אינו מכיר בחריגים מכל סוג.

13. כך, כבר נפסק בעבר כי פגיעה מכוונת בחפים מפשע היא אסורה גם אם מבקשים להעביר באמצעותה מסר מרתיע לאחרים:

י"הקושי בתכלית ההרתעתית הוא ברור. אדם מושם במעצר לא מפני שהוא מהווה באופן אישי סיכון כלשהו, אלא על מנת להרתיע אחרים. ההתייחסות אליו אינה כאל מטרר אלא כאל אמצעי. התייחסות זו ללא ספק הינה פגיעה נוספת בכבודו כאדם. "כבוד האדם רואה באדם מטרר ולא אמצעי להשגת מטרות של אחרים" [...] "בני -אדם לעולם עומדים כתכלית וערך בפני עצמם. אין לראות בהם אמצעי בלבד ולא מוצר לסחור בו – תהא המטרר נאצלת ככל שתהא" [...] אף אני עמדתי על כך ש"אין להתייחס אל אדם כאל אמצעי בלבד להשגת תכליות נלוות חיצוניות, שכן בכך נעוצה פגיעה בכבודו", כנלמד מתורתו של הפילוסוף עמנואל קאנט[...] " (בג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת, סו(1) 717 (2013), בפס' 86 לפסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל).

14. נמתין לתשובתכם טרם פנייה לערכאות המוסמכות.

בכבוד רב,

אלון ספיר, עו"ד

נספח 5

צילום המענה להשגה מיום 5.1.26

עמ' 46

צבא	ההגנה	לישראל
אזור	יהודה	ושומרון
לשכת	היועץ	המשפטי
ת"ד 5,	בית אל	90631
טל':	02-9977071/711	
פקס:	076-539-9689	
דוא"ל:	yoayosh@idf.il	
סימוכין:	9-0052-6238	
ט"ז	בטבת	תשפ"ו
05	בינואר	2026

לכבוד

עו"ד אלון ספיר - office@law-sapir.co.il

הנדון: מענה להשגת כנגד הוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון מס' 51/25 (יהודה ושומרון), התשפ"ו, 2025

שלך: פנייה מיום 27.12.2025

1. בפנייתך שבסימוכין (להלן: "ההשגה") פירטת את התנגדות מרשיך, הטוענים לזכויות במקרקעין, להוראה בדבר נקיטת אמצעי ביטחון 51/25 (יהודה ושומרון) התשפ"ה-2025 (להלן: "ההוראה"). כבר בשלב זה, יצוין כי בהשגה לא נטענו טענות כנגד ההוראה לגופה, וכן לא התבקש סעד מסוים. בהתאם לכך, החליט המפקד הצבאי לדחות את השגתך.
 2. למעלה מן הצורך ובאופן חריג, יצוין כי המפקד הצבאי מוסמך לנקוט צעדים למען הבטחת ביטחון האזור ותושביו. סמכות זו נתונה לו כחלק מחובתה הכללית של המדינה להגנה על אזרחיה, וכן מכוח סמכותו וחובתו של המפקד הצבאי, הנטועה במשפט הבין-לאומי, להגן על כל אדם המצוי בשטח הנתון בתפיסה לוחמתית.
 3. סעיף 326 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009, מסמך את המפקד הצבאי להורות על נקיטת אמצעים הדרושים לשמירה על ביטחון האזור ותושביו ועל הסדר הציבורי. סמכות זו נדונה גם בפני בית המשפט העליון, אשר עמד לא אחת על סמכותו של המפקד הצבאי להורות על הוצאת צווים בדבר נקיטת אמצעי ביטחון אשר ייעודם להגשים תכליות שונות (לעניין זה ראו בין היתר - בג"ץ 8557/23 עיריית אבו דיס נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש; בג"ץ 5779/22 עיריית חברון נ' מדינת ישראל; בג"ץ 3349/22 מוחמד סאמר קדח נ' מפקד כוחות צה"ל).
 4. עצי הזית מושא ההוראה משמשים כמסתור עבור מפגעים המבקשים לבצע פעילות חבלנית עוינת כנגד כוחות הביטחון ואזרחים הנוסעים בכביש 585. מטעי הזיתים במרחב מקשים עד מאוד על זיהוי מפגעים המתכוונים ליידות מטענים, בקבוקי תבערה ואבנים במרחב, בטרם ביצוע הפעילות החבלנית, בשעת מעשה ואף לאחריה.
 5. כיום, מפגעים מגיעים בחסות סבך הצמחייה לקרבת הציר ומיידים מטענים, בקבוקי תבערה ואבנים אל עבר כוחות הביטחון ואזרחים הנוסעים בכביש, בניסיון לפגוע בהם. היכולת להגיע עד לשפת הציר בחסות סבך הצמחייה מבלי להתגלות מגדילה את הסיכון ממעשים אלו משמעותית.
- בהקשר זה, נציין כי אך בשנה האחרונה התרחשו מספר רב של אירועי פח"ע בחסות סבך הצמחייה הכוללים זריקות אבנים; זריקת בקבוקי תבערה; וכן הצבת מכשולים על הציר עצמו. רק בחודשים האחרונים התרחשו מספר אירועים חמורים מאוד, תוך שימוש במטעי הזיתים באזור המיועד לחישוף ככסות לפעולות החבלניות.

בלמ"ס

9-0052-6238

6. כידוע, המפקד הצבאי הוא בעל המומחיות בנושאי ביטחון באזור יהודה ושומרון. בהתאם, שיקול דעתו באשר לקביעת הצורך הביטחוני בבסיס הצו הוא רחב. לא אחת עמד בית המשפט על שיקול דעתו הרחב של המפקד הצבאי בנושאי ביטחון (ראו למשל את בג"ץ 8452/19 עיריית חברון נ' מדינת ישראל, פסקאות 31-32 לפסק דינו של השופט א' שטיין (28.2.2022)). כמו כן, רק לאחרונה, חזר בית המשפט על מומחיותו הייחודית של המפקד הצבאי באשר לשיקולי ביטחון וכן כי **שיקול הדעת המסור בידי נרחב** (בג"ץ 802-09-25 קרעאן נ' המפקד הצבאי, פסקה 6 לפסק דינו של השופט י' כשר (01.09.2025)).

סוף דבר

7. בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם – יש לציין, כי **לפנייתך לא צורפו מסמכים המעידים על זכויותיהם של מרשיך במקרקעין ולא צורף אף לא יפוי כוח מטעמם**. גם לכך יש ליתן משקל.

8. סיכומם של דברים, המפקד הצבאי החליט **לדחות** את השגתך שבנדון, בשל התורפה הביטחונית המתוארת לעיל, כאשר לעמדת גורמי הביטחון מימוש ההוראה עתיד למנוע סכנה ממשית לחיי אדם בטווח הזמן הקרוב.

9. בשל הדחיפות בהשלמת מימוש ההוראה, זו **תמומש** בהקדם האפשרי, וזאת לנוכח הצורך הביטחוני **למנוע סיכון לחיי אדם**.

בברכה,

תדמור	סיון	סרן
מנשה	חטמ"ר	יועמ"ש

